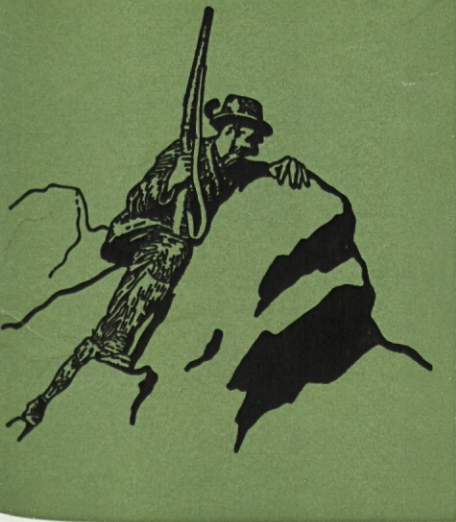




Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije



Maj 1971 **2**

MALI OGLASI

Izdelujem pasti dvigalke, pasti stopalke in stroje za metanje glinastih golobov. Na zalogi imam tudi razstavne pasti s košarami (past stopalka se da ločiti od košare). Velikost pasti po želji. — Karel Dornik, Ločica 1, 63313 Polzela.

Obveščam lovce, da sprejemam v prepiranje vse vrste divjadi. H glavam srnjakov, gamsov itd. kakor tudi za montažo rogov izdelujem rezljane deske v različnih izvedbah. Cene konkurenčne! Franc Sink, preparator, Sp. Besnica 81, 64201 Zg. Besnica-Kranj.

Ugodno prodam psa, nem. kdl. ptičarja, starega 3 leta, šolanega, dobre kvalitete — **ali zamenjam** za posavskega goniča, enake vrednosti. Vuk Lacko, Tlake 1, 63252 Rogatec.

Prodajam precizno izdelane stroje za metanje umetnih golobov po italijanskem vzorcu. Alojz Vidovič, Sentiljska cesta 52, 62000 Maribor.

Rejci poentrov pozor, angleški poenter, ocenjen po lepoti s CACIB, po delu z la, se priporoča kot plemenjak. Ljubo Božovič, Delavsko naselje 28, 61360 Vrhnika, telefon 70-438.

Prodajam popolnoma nov strelni daljnogled znamke Lisenfeld Super z nastavki, modra optika, povečava 4×33 in rabljen daljnogled znamke Diana 10×50 , modra optika. Jože Kralj, 63333 Ljubno ob Savinji št. 37.

Prodajam koker španjela, poldrugo leto starega, zaradi selitve. Uršič, Koroška 24/II, 61000 Ljubljana

Prodajam mladiče, angleške poentre, nemške kdl. ptičarje in kdl. istrijance, odličnih prednikov. Ivan Udovič, Urec 115, 61381 Rakek.

Prodajam 4 psičke (pse) ostrodlake nem. ptičarje, stare po 3 mesece, zelo dobrih staršev. Pavel Bogovič Sp. Pohanca 22 pri Brežicah, 68253 Artiče.

Prodajam mladiče, nemške žimavce. Viktor Vrenjak, Rožna dolina, cesta VII-22, 61000 Ljubljana.

Prodajam posavskega goniča, plemenjaka, starega 3 leta. Preizkušen, s prav dobro telesno oceno. Cena po dogovoru. Martin Potočnik, 52208 Krnica pri Gorjah.

Prodajam boroveljsko bokarico z menjalnimi cevmi $7 \times 65 R - 16/70$ in $16/70 \times 16/70$. Anton Stimec, Pirče 16, 61336 Vas-Fara pri Kočevju.

Prodajam letnike Lovca: vezane 1921, 1927—29 in nevezane 1930—40, 1946, 1949—57. Alfonz Stergar, Poklukarjeva 82, Rožna dolina, 61000 Ljubljana.

Prodajam dobro ohranjeno petelinko pol-risanico $8 \times 58 - 16/65$ z montiranim daljnogledom ($3 \times$). Cena po dogovoru. Jože Egart, Jezerska cesta 27, 64000 Kranj.

Prodajam 8 mesecev staro psico brak-jazbečarko. Franc Prijatelj, Vel. Poljane 20, 61316 Ortnek.



TRGOVINA LOVSKEGA OROŽJA

GIANELLA

TRST

Via C. Battisti 8 (blizu Stande)
Via B. Cellini 2 (blizu železniške postaje)

Velika izbira artiklov za lov, ribolov, podvodni šport in podobno.

Orožje znamk Beretta, Franchi, Breda in Zanardini

Knjižico »50 let slovenske kinologije«

Iahko kupite v Lovski zadrugi »Lovec«, Ljubljana, Gosposvetska 12, na Kinološki in Lovski zvezi Slovenije, Ljubljana, Zupančičeva 9, naročite pa jo na naslov: Pavel Cvenkel, tajnik DLP, Puharjeva 3, 61000 Ljubljana. Knjižica stane 10 din.



Kinološka zveza Slovenije priredi ob 50-letnici slovenske in jugoslovanske kinologije

MEDNARODNO RAZSTAVO PSOV VSEH PASEM

5. junija 1971 športnih psov in
6. junija 1971 lovskih psov v Hali Tivoli v Ljubljani

Razstava odprta oba dneva od 8. do 18. ure

NASTOP ŠOLANIH ŠPORTNIH PSOV

5. in 6. junija ob 18. uri

Vse lovce in ljubitelje psov vabimo, da si ogledajo razstavo kakor tudi nastop športnih psov.

Prijavnice za prijavo psov za razstavo kakor tudi program smo razposlali neposredno lovskim družinam. **Pohitite s prijavo, ker je rok zanj nepreklicno do 10. maja 1971.**

Prireditveni odbor

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

LIV. letnik

št. 2

maj-veliki traven 1971

Foto Ivan Mikec-Mitja: Kakšen bo njegov nadaljnji obstoj? — Večina lovcev danes meni, da stalež zajca lahko popravimo edino z dodatno in temeljitejšo zaščito. Na občnem zboru LZS je bil sprejet družbeni dogovor, obvezen za vse lovske organizacije v Sloveniji, da se zajcu za dobo treh let skrajša lovni čas za en mesec. Kdaj — ali delno na začetku in koncu lovne sezone, ali cel mesec skupaj na začetku ali na koncu z zakonom predpisanega lovnege časa — o tem odločijo lovske organizacije same. Poleg še nekaterih drugih obveznih zaščitnih ukrepov (v tej številki na strani 39 /V-6/) pa lovske organizacije zaščito seveda lahko še razširijo.



Vsebina

	Čestitke in lovski pozdravi maršalu Titu	34
	Sklepi občnega zbora Lovske zveze Slovenije	35
	Zadeve nismo vzeli resno	40
	Preprečevanje in plačevanje škode od divjadi	41
	Še o osvežitvi krvi pri divjadi	43
	K članku »V premislek«	45
	Njegov deseti	46
	Na ruševca	48
	Ruševca snubi — Stanko Lapuh	49
	Safari pod afriškim soncem — Peter Adamič	51
	Žličarica in žličarka — F. Cvenkel	56
		56
		57
		59
		60
		61
		61
		62
		64
Matija Koce		
Slavko Vrabič		
Polde Merhar		
Slavko Kovač		
Francè Cvenkel		
Vladimir Pleničar		
Iz naših logov:		
Po lovskem svetu:		
Lovski oprtnik		
Vprašanja - odgovori:		
Mladi pišejo		
Lovska organizacija		
Jubilanti		
Umrli		
Lovska kinologija:		
	Mednarodna razstava psov v Ljubljani — V. P.	61
	Ali je naziv pasja kuga ustrezen? — Stanko Arko	61
	Divji petelin in lov nanj — C. F.	62
Lovsko izrazoslovje:		
Šaljive		

»LOVCA« izdaja Lovska zveza Slovenije, Ljubljana, Župančičeva 9. Predsednik izdajateljskega sveta Tone Svetina, urednik in odgovorni urednik Francè Cvenkel. Vse gradivo za objavo pošiljajte Uredništvu »Lovca« Župančičeva 9, 61001 Ljubljana, poštni predal 505, telefon 21-245 in 21-819. — Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Letni prispevek področnih lovskih zvez Lovski zvezi Slovenije, v katerem je vračunana tudi naročnina za »Lovca«, je po članu 48 din. Za člane družin, ki niso včlanjene v področne zveze, in druge naročnike je letna naročnina 55 din; za inozemstvo 70 din; posamezna številka 4,50 din. — Cene malim oglašom za člane lov. organizacij, povezanih v LZ in LZS; do 15 besed 4 din, od 15 do 25 besed 5 din, od 25 do 35 besed 6 din; za vse druge dvojna cena. Male oglase je treba plačati hkrati z naročilom. — Žiro račun Lovske zveze Slovenije: 501-8-47/1. — Tiskala in klišeje izdelala Tiskarna »Jože Moškrlec« v Ljubljani.



Foto M. Kemperl: Predsednik Tito na preži pod Brano v Kamniški Bistrici

Na pozdravno brzojavko z občnega zbora Lovske zveze Slovenije 6. marca 1971, je predsednik republike odgovoril:

PREDSEDNIK REPUBLIKE

Beograd, 23. marta 1971.

LOVAČKOM SAVEZU SLOVENIJE

LJUBLJANA

Srdačno zahvaljujem na pozdravima koje ste mi uputili sa godišnje skupštine Lovačkog saveza Slovenije u Radencima.

Dragi naš tovariš Tito,

*za Vašo 79-letnico,
za Vaš rojstni dan,
ki ga praznujete v tem mesecu,
pristrčne čestitke
in iskren lovski »dober pogled«
še mnogo let!*

*Ob tej priložnosti poudarjamo
in soglašamo,
kar so Vam med drugim sporočili
v pozdravni brzojavki
udeleženci občnega zbora v Radencih:*

*»Trudili se bomo,
da bodo lovske organizacije
— aktivno vključene v splošni razvoj
jugoslovanske samoupravne
socialistične družbe —
na temelju družbenega dogovarjanja
med seboj vse trdneje povezane
in čim enotnejše v prizadevanjih
za gojitev divjadi
in varstvo narave.*

*Dragi tovariš predsednik,
tudi vnaprej bomo vedno srečni,
kadarkoli Vas bomo lahko pozdravili
v loviščih Slovenije
kot našega
najdražjega lovskega gosta!«*

Slovenski lovci

Sklepi občnega zbora Lovske zveze Slovenije

I.

Stališča in smernice, sprejete kot samoupravni družbeni dogovor na prejšnjem občnem zboru leta 1969, so bile pravilne in za razvoj slovenskega lovstva koristne in uspešne.

Naloge tega lovskega družbenega dogovora je treba naprej uveljavljati in izpolnjevati s še večjo prizadevnostjo, doslednostjo in odločnostjo. Lovske organizacije naj pri ocenah in letnih obračunih svojega dela kritično soočijo sprejete sklepe in naloge s svojim delom in odločno odpravijo vse razlike, ki jih še ugotovijo. Samo tako bomo upravičili zaupanje slovenske družbene skupnosti, ki je dala divjad v upravljanje lovцем samoupravljalcem, združenim v lovskih organizacijah. Le tako bomo lovstvu zagotovili položaj ugledne ter družbeno pomembne in koristne samoupravne organizacije.

II.

1. Vse lovske organizacije naj se v občinah, na posameznih območjih in v republiki aktivno vključijo v vse oblastvene in družbenopolitične akcije za zaščito človekovega okolja. Organizirano sodobno lovstvo, ki mu je osnovna naloga gojitev in ohranitev prosto živeče divjadi v čim bolj naravnem, zdravem okolju, se z bojem za naravne življenjske razmere divjadi neposredno vključuje v splošna prizadevanja za varstvo narave in zaščito človekovega okolja. Ogroženost divjadi v vedno bolj zastrupljenem okolju je dejansko ogroženost človeka. Lovstvo naj postane bistveni člen v organiziranem delovanju družbe pri zaščiti človeka in divjadi pred zastrupljanjem biosfere. Reševanje teh problemov je zelo zapleteno in zahteva strokovnost in znanstvene raziskave, za katere je treba zagotoviti potrebna finančna sredstva,

hkrati pa narekuje široko politično akcijo z veliko osebne angažiranosti in vztrajnosti vseh udeležencev v teh akcijah. Pri tem je treba vztrajati zlasti pri doslednejši in smotrnejši urbanistični politiki, ki naj prepreči z liberalno zazidalno prakso nevarno menjanje tistega naravnega okolja, ki je za biološko in prostorsko življenje človeka in divjadi nepogrešljivo.

Ugotavljamo, da živi divjad v vse bolj težavnih razmerah, ki jih povzročata nenadzorovano in nesmotrno prostorsko utesnjevanje in še posebej zastrupljanje okolja. Vse manj je neogroženih površin, kamor bi se divjad lahko še selila in zato stalež nekaterih vrst že občutno pada. Narašča uporaba strupov v kmetijstvu, narašča količina strupenih plinov v ozračju, industrijski odpadki in odplake pa zastrupljajo vode. Te ugotovitve nam nalagajo lovstvu poglobljeno načrtno strokovno proučevanje vseh teh pojavov in hkrati že tudi hitro in odločno ukrepanje, ki naj bo neposredno povezano z organizirano splošno družbeno akcijo za zaščito človekovega okolja.

2. Ne more biti omahovanja o načelni ugotovitvi, da je prostovoljno delo lovcev — gojiteljev divjadi temeljna podlaga in ena nezamenljivih osnov celotne dejavnosti sodobnega lovstva v samoupravni socialistični družbi. Prostovoljno delo ni samo moralna vrednota, marveč osnovna notranja gonilna moč delovanja naše organizacije, ki je sicer zgrajena na humanih in tovariških medsebojnih odnosih njenih članov. Lovska organizacija je v prvi vrsti povezovanje interesov tistih občanov, ki iščejo zadovoljitev svojih športnih, rekreacijskih in kulturnih potreb, nagibov in želja v gojitvi in varstvu divjadi. Ob tem ne more biti dvoma, da bomo zadovoljivo upravljali lovišča in gojili divjad le v skladu z dobrim gospodarjenjem in sodobnim strokovnim obvlado-

vanjem te dejavnosti. Strokovno delo pa mora biti kot profesionalna dejavnost nagrajeno po svoji stvarni vrednosti.

Lovstvo, kot organizirano gospodarno upravljanje z divjadjo, nikakor ne more biti samo gospodarska panoga, prav tako pa tudi ne samo športno in rekreacijsko izživljanje ljubiteljev divjadi in narave, biti mora oboje skupaj, preudarno usklajeno in povezano v nedeljivo celoto.

Ta pravilna medsebojna povezava je vse bolj in bolj pogoj za uspešen razvoj sodobnega lovstva kot neločljivega dela zdravega človekovega okolja. Dobršen del te dejavnosti sloni na nesebičnem in brezplačnem delu lovcev-gojiteljev, ki jim je osebno zadovoljstvo edino plačilo.

Izhajajoč iz takšnih pogledov na lovstvo, daje občni zbor priznanje in pohvalo vsem številnim lovcem gojiteljem, ki s svojim nesebičnim, neplačanim delom bistveno omogočajo uspešen razvoj in dvigajo družbeni ugled slovenskega lovstva.

3. Občni zbor ugotavlja, da je organizirano slovensko lovstvo del sodobnega družbenega sistema, ki temelji na načelih graditve samoupravne socialistične družbe.

V ta namen se bo živo vključevalo zlasti v delovanje Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki je v naši socialistični demokraciji najširši politični organizem samouprave. V njej se bo na osnovi demokratičnega sporazumevanja trudilo kot del socialističnih sil za hitrejši družbeni napredek. Organizirano slovensko lovstvo se bo s tvornim sodelovanjem na politični samoupravni tribuni Socialistične zveze delovnega ljudstva še nadalje razvijalo; prizadevali si bomo tudi še razširiti in okrepiti ugled in družbeni pomen slovenskega lovstva.

Organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva nudi sloven-



Prof. dr. Stane Valentinčič, dekan Biotehniške fakultete v Ljubljani, je v razpravi na občnem zboru LZS med drugim rekel: »Posebna odgovornost in skrb lovcev je ohraniti vse vrste divjadi, predvsem pa tiste, katerih obstoj je že ogrožen. To so predvsem vrste, ki jih človek-lovec še vedno imenuje ,roparice, škodljivci', zavedajoč se pri tem premalo, da se moramo predvsem njim zahvaliti, da so se nam ohranile številne vrste divjadi do današnjih dni.«

skemu lovstvu vse možnosti za takšno družbeno usmeritev in uveljavitev. Zato bodo slovenske lovske organizacije še aktivneje iskale konkretne poti in oblike, kako bi se najbolje vključile v dejavnost Socialistične zveze delovnega ljudstva in tako še uspešneje uresničevale svoje cilje.

4. Občni zbor ugotavlja visoko patriotično zavest vseh slovenskih lovcev in njihovo pripravljenost

za obrambo svobode in neodvisnosti naše domovine. To zavest krepijo in utrjujejo svetle tradicije lovcev-borcev v našem narodno-osvobodilnem boju. Že v prvih najtežjih začetkih oboroženega odpora proti okupatorju so bili lovci nepogrešljivi pripadniki partizanskih čet in odredov, nepozabni organizatorji, borci, kurirji in ostrostrelci. Globoka patriotična zavest, pogum in srčnost, spretnost in iznajdljivost naših lovcev so bili

Rudi Tomažič, član upr. odbora LZS in predsednik LZ Ljutomer, predlaga spremembe v finančnem poslovanju lovske organizacije



živo prisotni pri ustvarjanju naše borbene zgodovine — zgodovine malega naroda, ki se je z orožjem uprl tujemu osvajalcu.

Zato tudi danes, v tem nemirnem in negotovem položaju v svetu, čvrsto in brez najmanjšega pomišljanja sprejemamo sistem splošnega ljudskega odpora, kot sodobne in učinkovite oblike narodne obrambe. Splošni ljudski odpor pomeni za nas množično vključevanje v borbeni odpor in obrambo proti sovražniku na našem celotnem ozemlju.

Temu množičnemu vključevanju v vsestranske priprave na splošni ljudski odpor naj se priključijo vsi naši organizirani lovci. S svojo zavednostjo, strokovnim znanjem, osebnimi izkušnjami, poznavanjem terena itd. naj aktivno sodelujejo pri iskanju, razvijanju in izpopolnjevanju krajevnim razmeram ustreznih oblik splošnega ljudskega odpora in tako s svojim delom na tem področju potrjujejo družbeno vlogo in korist naše lovske organizacije.

5. Ugotavljamo, da je lovstvo s sedanjo organizacijsko strukturo pravilno vgrajeno v naš socialistični samoupravni sistem, ki temelji na družbenem dogovarjanju v okviru ustave in zakonov. Tako gledano, je današnji občni zbor demokratično družbeno dogovarjanje slovenskih lovcev o vsebini in načinu bodočega dela: kaj in kako bomo delali, kako bomo gospodarili in kako se bomo organizirali.

Tako sklenjeni dogovor potem tudi obvezuje in terja izpolnjevanje in dosledno izvajanje vseh dogovorjenih nalog v sklopu načrtane smeri nadaljnjega razvoja slovenskega lovstva.

Na teh načelih zgrajena organizacija povsem ustreza lovstvu kot celoti, ki jo sprejema kot izraz svoje volje in hotenja. Vendar je v sedanji organizacijski strukturi še velika ovira za hitrejši in uspeš-

nejši razvoj velika razdrobljenost, ki onemogoča močnejše gospodarske posege. Vsi smo priče, kako se danes ves gospodarski sistem iz ekonomske nuje in logike umerja k vse večjim in močnejšim integriranim gospodarskim enotam in oblikam, kar pa v ničemer ne omejuje samoupravljalских pravic proizvajalcev. Tudi sodobno lovstvo mora s svojimi močmi in elementi gospodarske dejavnosti, če bo hotelo v korak s hitrim družbenim in tehnološkim razvojem, nujno usmeriti k širšim osnovnim organizacijskim oblikam in širše povezanim gospodarskim dejanjem. Za večje in boljše rezultate bo treba z združevanjem sredstev voditi usklajeno gospodarsko dejavnost za širša območja. Iz te razdrobljenosti izhajajoči negativni pojavi, kot so npr. lokalizem, ozkost, zaprtost, partikularizem, kršitve samoupravnih pravic, so osnovne slabosti, ki jih bo treba v naslednjem obdobju razumno in prizadevno odstranjevati. Treba je izhajati iz koristi lovstva in potrebe divjadi, ki jo gojimo in s katero gospodarimo.

III.

1. Doslej doseženi gospodarski uspehi so pretežno rezultat le ekstenzivnega gospodarjenja in splošne konjunktura na področju turizma. Bodoče gospodarsko planiranje pa mora sloneti na intenziviranju vseh gojitvenih ukrepov v neposrednem sodelovanju z razvojem strokovnosti v lovstvu. V nadaljnjem razvoju lovske organizacije pa je razen tega nujno treba težiti h krepitvi njene materialne osnove z uvajanjem sodobnejših ekonomskih in komercialnih ukrepov pri gospodarjenju, kot so npr. prodaja divjačine, razvoj turizma, ponudba lovskih potrebščin.

Intenziviranje gospodarskih posegov mora sloneti na proučitvi možnosti in v izvajanju ekonomsko



Angel Pucer, delegat LZ Koper, predlaga spremembo oz. dopolnitev obrazca »blagajniško poročilo«. Utemeljuje, da lovci skladno s pravili lovskih organizacij plačujemo samo eno članarino, članarino LD, ki odvaža prispevke področni LZ, ta pa LZS

upravičenih ukrepov za razširjeno reprodukcijo povsod tam, kjer so za to možnosti v povečanju naravnih zmogljivosti lovišč in v njihovi intenzivnejši eksploataciji.

To je tudi pogoj za nadaljnji razvoj lovskega turizma, ki mora biti po eni strani kot pomemben činitelj pri gospodarjenju z lovišči navezan na naše ukrepe za razširitev reprodukcije; po drugi strani ga je treba razvijati skladno z razvojem splošnega turizma, vendar pa v razumnih mejah in ne na račun

pretiranega omejevanja rekreativnih možnosti članom naših lovskih družin.

Okolje divjadi in njihove naravne življenjske razmere naj lovske organizacije izboljšujejo z nakupi in najemanjem zemljišč oz. z zasanjanjem remiz, obdelovanjem krmnih njiv in polj za divjad. Pri tem je treba tesneje in usklajeno sodelovati z vsemi, ki odločilno vplivajo na urbanizacijo pokrajine ter na tehnologijo moderne kmetijske in gozdarske proizvodnje.

Edvard Rehar, delegat ZLD Gorica, se zavzema za prehod z lovskega leta na koledarsko leto in za enoten pravilnik o lovskih izpitih (vse foto R. Bradaškja)



Nujno je prepričanje vseh lovcev, da je za izvajanje skupnega programa slovenskega lovstva potrebno združevati sredstva, ker si ni mogoče misliti sodobnega in naprednega lovstva brez potrebnega strokovnega razvoja in raziskovalnega dela.

Gospodarjenje z divjadjo mora bolj kot doslej sloneti na poznavanju in spremljanju vseh bioloških zakonitosti ter temeljiti na usklajevanju enotnih gojitvenih meril na posameznih lovskogospodarskih območjih.

2. Treba je ponovno opozoriti lovske organizacije, da naj se povezujejo s skupščinami svojih občin, razpravljajo z njimi o gojitvenih in drugih problemih lovstva in v neposrednem sodelovanju z njimi rešujejo vsa odprta vprašanja.

3. Vzgojno-propagandna dejavnost naj se vse bolj uporablja in seznanja široko javnost s temeljnimi načeli našega lovstva, o stanju lovišč in staležu divjadi, uspehih gojitve, o problemih vse večje ogroženosti divjadi, z gojitvijo in varstvom divjadi po svetu itd. V ta namen je treba pridobiti za sodelovanje vsa sredstva javnega obveščanja. Razširiti in kakovostno dvigniti je treba tudi vse oblike strokovnega izpopolnjevanja članstva, še predvsem posameznih strokovnjakov. Pri tem je treba posvetiti še več pozornosti tudi lovski etiki in humanemu odnosu lovcev do divjadi in narave sploh.

Glasilo »Lovec« je treba tudi vnaprej tako razvijati, da bo še aktivnejši nosilec graditve novih odnosov v lovski organizaciji in razvoju lovstva sploh. Hkrati je treba z ustrežno in pestrejšo založniško dejavnostjo podpreti vse splošne napore za razvoj strokovnosti.

4. Lovskemu muzeju kot pomembni vzgojni in kulturni ustanovi je treba zagotoviti ustrezna sredstva.

5. Da bi dosegli večjo enotnost in povezanost v organizaciji in dejavnosti lovstva, je postopno treba dogovorno uskladiti pravila in druge samoupravne akte, sklepe ipd. v vsej lovski organizaciji.

S konkretnim delom v nakazani smeri je treba tudi takoj začeti na pravnem področju.

6. Razvoj lovskošportnega strelstva mora biti usmerjen razen v kvaliteto tudi v množičnost, in to z večjim angažiranjem lovskih zvez in lovskih družin, še posebno tam, kjer ta dejavnost še ni živela.

IV.

1. Lovska organizacija mora biti iniciativna pri ukrepih za varstvo narave. Tudi v svojem statutu naj se proglasi za organizacijo, ki ima namen aktivno delovati pri ohranitvi okolja. Posebna odgovornost naj se posveti ohranitvi ogroženih vrst divjadi (medved, vidra, orel, volk) in večji skrbi za perjad selivce.

2. Naseljevanje novih vrst divjadi naj bo usmerjeno zlasti na področja, kjer od naseljene divjadi lahko pričakujemo boljše rezultate kot od avtohtone. Lovska organizacija pa mora imeti najprej ustrezno urejeno gojitev avtohtone divjadi, šele potem naj razmišlja in event. začne naseljevati nove vrste.

3. Lovska zveza Slovenije mora bolj kot doslej skrbeti za razvoj lovske znanosti in stroke ter v ta namen sprejeti ustrezne kratkoročne in dolgoročne programe. Gojitev divjadi je potrebno čvrsteje postaviti na temelje sodobne znanosti in za najpomembnejše vrste divjadi izdelati smernice gojitve, ki bodo morale veljati za vse organizacije, ki gospodarijo z lovišči. Patologiji divjadi je kot sestav-

nemu delu lovske znanosti posvetiti več pozornosti, ker je pojav bolezni praviloma najzgovornejši znak porušenega naravnega ravnotežja.

4. Tudi v bodoče je potrebno razvijati in razširjati izobraževalno, vzgojno in propagandno dejavnost, kot pomembno obliko te dejavnosti pa je nujno treba razširiti založništvo.

5. Ker število šolanih psov pada, je nujno podvzeti določene ukrepe za izboljšanje sedanjega stanja. Lovske organizacije naj se močneje zavedajo pomembnosti in pokažejo več zainteresiranosti za napredek kinologije in stimulacijo uspešnih vodnikov. Ukrepi za izboljšanje sedanjega stanja naj se pripravijo v sodelovanju s kinološko organizacijo.

6. Sodelovanje lovskih organizacij pri gojitvi divjadi je treba razširiti na ekonomsko področje in to na združevanje ter skupno vlaganje sredstev.

7. Upravni odbor naj prouči možnosti določitve maksimalnega odstotka odstrelav, ki jih lovske družine predvidevajo za inozemski lovski turizem.

Prouči naj tudi možnost prehoda na poslovanje z lovskega leta na koledarsko leto.

8. Republiško prvenstvo v lovskem streljanju se po možnosti dopolni z disciplinami za mladince do 20 let starosti.

9. Obrazci za finančno poslovanje naj se prilagodijo in uskladijo s predlaganimi spremembami.

10. Prouči naj se možnost za ponovno kolektivno nezgodno zavarovanje članov.

11. Nemudoma je treba poravnati vse obveznosti do sklada za pre-

prečevanje kužne gamsje slepote in skladno s sklepom prejšnjega občnega zbora dolgoročno posojilo preusmeriti za rekonstrukcijo lovskega muzeja.

V.

1. Gospodarjenje z medvedom zahteva rešitev in usklajitev v merilu republike, zato je nujno potrebno sprejeti in izvajati skupne gojitvene ukrepe ter ustanoviti sklad za kritje izrednih škod po medvedu.

2. Proučiti in pripraviti predloge za rajonizacijo jelenjadi ter uskladiti splošne kriterije gospodarjenja v merilu republike in po lovskogospodarskih območjih s tem, da je dogovorjeni oziroma sprejeti kriterij obvezen za vse lovske organizacije.

3. V loviščih, kjer bonitirani stalež divjadi ni dosežen, je potrebno odstrel prilagoditi tako, da se čimprej doseže stalež, predviden z bonitiranjem.

4. Divje prašiče se sme loviti od 15. julija do 15. februarja, pri tem pa izvajati dogovorno sprejeti plan odstrela za določeno območje. Spremeniti je treba tudi etični odnos do divjih prašičev in skladno z zakonom najostreje ukrepati proti še prisotnim pojavom streljanja s šibrami. Za Prekmurje naj izjemoma velja lovna doba od 15. maja do 15. februarja, lov na merjasca pa naj bo dovoljen vse leto.

5. Za ohranitev divjega petelina je neobhodno potrebna popolna ali vsaj delna zaščita. Pri divjem petelinu kakor tudi pri ruševcu je odstrel nujno prilagoditi dejanskemu staležu.

6. Lovni čas na zajca se skrajša za en mesec, za dobo treh let. Ugo-

tavljanje dejanskega staleža, še posebej prirastka, mora biti odgovornejše. Dokončno odločitev o višini odstrela je sprejeti šele po ugotovitvi jesenskega staleža. V slabših predelih naj bi bil odstrel največ 20—30 % jesenskega staleža, v dobrih pa največ 50 %.

Določeno področje naj bo dovoljeno preloviti le enkrat, vsaj četrtnina zajčjega predela pa naj vsako leto ostane kot rezervat. Potrebno je pričeti z zimskim krmljenjem zajcev.

7. Za izboljšanje staleža jerebic naj se preneha z odstrelom povsod tam, kjer je jerebica redka in kjer so naravni pogoji zanjo ugodni. V loviščih, kjer se stalež popravlja, naj bo odstrel nižji kot prirastek. Bolj načrtno kot doslej naj bo zimsko krmljenje, prezimovanje, reševanje gnezd in vlaganje jerebic.

8. Povečati je treba kapaciteto umetne vzreje fazanov in jerebic, spuščanje teh v lovišča pa izvajati strokovneje.

9. Zaradi naglega upadanja števila vodne perjadi, še zlasti divje race mlakarice, so nujni ukrepi za njeno zaščito in boljše pogoje razmnoževanja. Področne lovske zveze naj upoštevajoč naravne pogoje in lovno dobo v sosednjih območjih ustrezno skrajšajo lovno dobo v smislu predloga na občnem zboru LZS. Dodatna možnost je vlaganje iz umetne vzreje.

Opomba:

Skladno s temi sklepi se spremenijo lovne dobe za nekatere vrste divjadi, navedene v ceniku za lov inozemskih lovskih gostov v Sloveniji (*»Lovec«* št. 1 — 1971).

Objavljeni sklepi so v nekoliko skrajšani obliki. Sklepe v nespremenjeni obliki pa je Lovska zveza Slovenije skupaj z drugim gradivom občnega zbora razposlala vsem lovskim druščinam in področnim lovskim zvezam.

Foto J. Čop: Mufloni v obori v Radovni pred izpustom v goj. lovišče »Triglav«



Zadeve nismo vzeli resno

Matija Koce

Danes je v Sloveniji veliko število lovskih organizacij; te so pa kljub enotnemu lovskemu zakonu med seboj razvojno na zelo različni stopnji. Nekje že desetletja vidno napredujejo, drugje se še danes oklepajo najprimitivnejših pojmovanj o lovu. Večina lovskih družin je razporejenih med tema dvema skrajnostima. Navado imamo, da pišemo o našem lovu in lovskih družinah samo dobro, prav malo ali pa nič se ne sliši o naših napakah. Prav je, da se pohvali dobro, toda dobro pridobi na vrednosti šele, ko ga primerjaš s slabim. Na zadnjem lovskem posvetu je starešina spodbujal lovce, naj vendar nekdo napiše o naši družini, naj gre tudi o nas dober glas v svet. Omenil je celo, da bi dali piscu za trud tudi nagrado. Zanimal sem se, če bi bil te nagrade deležen ob kritičnem sestavku, ko vendar vemo, da je med nami marsikaj narobe. Po sobi je završalo, kot bi pihnil med ose, predlog o dopisništvu in nagradi je splaval po vodi. Sam pri sebi sem se kljub temu odločil, da napišem nekaj o nas, o LD Sinji vrh, toda ne v stilu slavospeva; teh je preveč. Resnica da več zadoščenja.

Navadno ocenjujemo neko delovno organizacijo po tem, kako in v kolikšni meri je vključena v delovni proces ter koliko je ta dejavnost družbeno koristna. To dejavnost označimo kot dobro ali slabo gospodarjenje. Za lovske organizacije veljajo prav gotovo enaki zakoni, le da so sredstva in načini gospodarjenja drugačni. Tudi lahko postavimo kriterije za ocenjevanje dejavnosti posameznih lovskih družin. Omenil bom bistvenejše, tiste, ki jih v svoji osnovi narekuje naša zakonodaja.

Osnovni kriteriji so gojitev, izkoriščanje staležev ter obveznosti do širše družbene skupnosti. Gojitev in izkoriščanje staležev slonita predvsem na tem, da je neka divjad na določenem zemljišču nor-

malno zastopana, za kar pa skrbi s smotrnim gospodarjenjem lovec. Na primer: Nikakor ne moremo imenovati za dobre gospodarje tistih lovcev, ki v več tisoč hektarov velikem in za gojitev srnjadi primernem lovišču v desetih letih evidentirajo 10 kosov odstrela te divjadi. Nasprotno pa lahko ocenimo kot dobre gospodarje tiste, ki v sorodnem predelu evidentirajo normalen odstrel glede na normalno zastopan stalež. Naj zadevo konkretiziram. Za primer bom vzel dve sosedni družini, LD Predgrad in LD Sinji vrh, obe z enako velikim loviščem, s skoraj enakimi pogoji za gojitev srnjadi. Prva LD je v desetih letih odstrelila ca. 220 kosov, LD Sinji vrh, ki drugače slovi kot ena boljših LD v Beli krajini, pa ni v istem obdobju realizirala oziroma evidentirala niti 15 (petnajst) kosov srnjadi. Če bi bila v lovstvu kaka učinkovitejša kontrola, bi ob tem dejstvu morala nekaj storiti.

Kriterij obveznosti do širše skupnosti je tesno povezan z že navedenim odstrelom. Med obveznostmi do skupnosti je ena najosnovnejših plačilo škode, ki jo stori divjad na kmečkih obdelovalnih površinah. LD Predgrad že desetletje in več plačuje kmetom škodo od divjadi. Ta škoda se iz leta v leto vrti okoli 20 000 novih dinarjev. V sosednji LD Sinji vrh plačevanja škode domala ne poznajo, čeprav kmetje često protestirajo in negodujejo.

Eden izmed pomembnejših kriterijev je tudi sama urejenost lovišča. Menim, da se lovišče brez prež, krmišč, solnic itd. ne more imenovati lovišče. Pristojni organi bi morali za upravičen obstoj neke lovske organizacije upoštevati tudi urejenost lovišča.

Pomembna za LD je tudi lovčeva osebnost. Delavec mora imeti za določeno delo kvalifikacijo in primerno orodje. Tudi lovec potrebuje več, kakor je današnji lovski izpit, predvsem čut odgovornosti.

Kje naj bi bila torej rešitev? Novi zakon bi moral postaviti učinkovite organe, učinkovitejše od občinskih skupščin, lovskih zvez in sekretariata za gospodarstvo; take, ki bi kljub samoupravnemu sistemu s strokovnimi in odločnimi ukrepi posegli v interno življenje LD. S statičnimi — familiarno organiziranimi družinami bi morali opraviti. Familiarnost je nujna posledica majhnih, člansko maloštevilnih, odmaknjenih in vase zaprtih LD. Vpliv posameznikov je tu prevelik, da bi moglo zmagati demokratično mišljenje večine. Kadrovske spremembe so nemogoče in praktično vodi LD stalno ena samozvana oseba. Jasno je, da v takih pogojih neka organizacija ne more napredovati.

Iz izkušenj vemo, da so številčno močne organizacije v boljšem položaju. Kadrovskih težav tam ni, glas večine je pa dovolj močan in izbran, da lahko zmaga resnična demokracija. To je pa osnova za uspešen razvoj. Prav gotovo bi bila organsko izvedena integracija med LD zdravilo za marsikatero lovišče. Morda bo kdo ugovarjal, češ lovec je lovec, še zmeraj bo delal po svoje. Toda ne! Delovna, dobro organizirana skupnost vzgojno vpliva na vsakega človeka — tudi na lovca.

Ko prelistavam naš zakon o lovu, razmišljam, kako ga lovci v naši mali pa vendar tako raznoliki Sloveniji izvajajo. Resnično, nekje se je že preživel, v mnogočem je pomanjkljiv, toda njegovo bistvo je dovolj jasno, da ne bi smeli dovoliti tako velikih odstopanj pri izvajanju njegovih določil.



Preprečevanje in plačevanje škode od divjadi

Slavko Vrabčič

Temeljni in republiški zakon o lovstvu zavezuje razen organizacij, ki gospodarijo z lovišči, tudi lastnike oziroma uporabnike zemljišč, na katerih je lovišče, da s predpisanimi ukrepi preprečujejo škodo od divjadi. Lastniki oziroma uporabniki zemljišč so dolžni poskrbeti za zavarovanje pred škodo na način, ki je v kraju splošno v navadi in primeren krajevnim razmeram, sicer nimajo pravice do odškodnine za povzročeno škodo. To določilo zakona pa povzroča težave pri obravnavi odškodninskih zahtevkov.

Po mnenju republiškega sekretarja za gospodarstvo bi to vprašanje lahko rešile občinske skupščine tako, da bi za svoje območje določile in predpisale (z odlokom) ukrepe za preprečevanje škode od divjadi. Pooblastilo za to daje občinam določilo 108. člena Ustave SRS; po njem so občinske skupščine pooblašene, da samostojno s predpisi urejajo zadeve, ki imajo pomen za gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine, kolikor niso take zadeve že urejene z zakonom.

Na tej osnovi je skupščina občine Tržič pripravila »osnutek odloka o preprečevanju škode od divjadi«. Nanj je dalo svoje pripombe tudi Gozdno gospodarstvo (GG) Kranj, češ da bi moral ta odlok nujno vsebovati tudi: »katere kulture in lokacije je treba zaščititi, potreben material in potrebna finančna sredstva za delo ter enakopravno delitev (50 : 50) vseh stroškov — materiala in dela — med upraviteljem lovišča (LD) in GG. Gozdno gospodarstvo krije stroške za material in strokovno vodi zaščito, lovske družine pa opravijo zaščito z lastnim delom.«

To je izhodišče mojih nadaljnjih izvajanj. Gre preprosto za to, kdo naj plača škodo, oziroma kdo naj nosi levji delež bremena. Ko sem videl predlog odloka občinske

skupščine in k temu predlogu predlog tega gozdnega gospodarstva o preprečevanju škode od divjadi, mi je bilo takoj jasno, da tu ne more biti nekaj v redu, da preti lovskim družinam skrita nevarnost. Še več, da je lahko ogrožen zavoljo takih predlogov, če bi bili sprejeti in izvajani, obstoj prizadetih lovskih družin. Obveza gozdnega gospodarstva, da bi nosilo stroške za material in vodilo strokovno zaščito, je manjša nasproti delu, ki bi ga morala po njegovem predlogu izvršiti lovska družina. Predlog gozdnega gospodarstva, s katerim so prišli na dan, da naj polovico škode, ki jo napravi divjad v gozdovih, plačajo lovci — in to gozdnemu gospodarstvu — je vsekakor prezahteven.

Dogodilo se je že, da je omenjeno gozdno gospodarstvo samo ocenilo nastalo škodo od divjadi brez sodelovanja tistih, ki se jih to najbolj tiče, to je lovcev, in poslalo dopis lovski družini, da so škodo ocenili na toliko in toliko ter da naj jo družina plača. Jasno, da LD ni mogla na kaj takega pristati. Ko tudi na ponovni dopis, da je gozdno gospodarstvo pripravljeno »velikodušno« kriti škodo do polovice, družina ni pristala, je prišlo do tožbe, ki se je končala v korist lovske družine.

Ne pišem tega, da bi metal vsa gozdna gospodarstva in vse gozdarje v en koš. Nasprotno, priznati je treba, da večina gozdnih gospodarstev in gozdarjev v Sloveniji našemu lovstvu ni nasprotna, pač pa naklonjena. Mnogo gozdarjev je tudi lovcev, ki jim je po njihovem poklicu divjad bližja kakor lovcem drugih poklicev. Gozdarji kot strokovnjaki, ljubitelji divjadi in narave sploh veliko doprinašajo v našem lovstvu. Zato jim vse priznanje! A odnos GG Kranj do lovstva in divjadi — točneje nekaterih članov te organizacije — je drugačen. Trdijo, da z gozdovi upravlja GG in da mu dela divjad

veliko škodo. Popolnoma se strinjam, da oni gospodarijo z gozdovi, toda pri tem morajo vedeti, da so tudi lovske družine dobile po zakonu lovišča v upravljanje in da so po zakonu dolžne z divjadjo skrbno gospodariti.

Točno je, da gozdarji zasajajo gozdno drevje in da opravljajo tudi druga potrebna gozdna dela. Skratka, poverjena jim je skrb za gozd, ki ni samo proizvajalec lesa, ampak tudi čistega zraka, blaži klimo, zbira talno vodo itd. Na ta način gozdarji ne koristijo samo sebi, ampak tudi širši družbeni skupnosti. Vendar ni treba, da je pri tem prizadeta divjad, ki ji je gozd najvarnejši dom. Ko so gozdarji prevzeli gozdove v upravljanje, so z njimi vred prevzeli tudi divjad, ki je sestavni del gozdov. Zato divjadi ne morejo in ne smejo kratiti pravice do obstoja!

Lovci in gozdarji se ne bomo mogli prav sporazumeti vse dotle, dokler bo gozdar gledal npr. v srnjadi samo divjad, ki mu dela škodo. To je na koncu koncev bistvo spora. Dokler bo stremel za tem, da se stalež divjadi čimbolj zmanjša, namesto da se ohrani oziroma poveča, tako dolgo bodo spori med lovci in nekaterimi gozdarji. Pojem škode od divjadi bi bilo potrebno podrobneje obravnavati in šele, ko bi bilo to razčiščeno, preiti na drugotno vprašanje, kdo naj to škodo plačuje. Po predlogu Gozdnega gospodarstva Kranj naj bi bili lovci torej tista njegova cenena sila, ki bo posajala sadike, mazala vršičke ter poravnala razrite travnike in gozdne senožeti!

Kako naj lovska družina nosi polovico stroškov za povzročeno škodo v gozdu, ko že itak napravi brezplačno na tisoče delovnih ur,



Čiščenje zemljišča za krmno njivo v lovišču LD Kovor, ki jo je sklenila posejati, da prepreči škodo od srnjadi na polju

ko nima od lova pravzaprav nobene materialne koristi. Zakonski lovski predpis je, da vse, kar iz lovišča vzamemo (uplenjena divjad), tudi v lovišča vrnemo (izkupiček za uplenjeno divjad). Na sploh lovci ne živimo od lova. Koliko delovnih ur opravimo pri gradnji in oskrbovanju krmišč, obdelavi krmnih njiv, čiščenju lovskih steza, pokladanju soli itd. Kaj, če bi bilo vse to delo treba

plačati? Družba bi si naprtila težko breme, če bi hotela ohraniti divjad, tako pa je poverila skrb lovcem, ki to nalogo uspešno in zastonj izvršujejo. Zato bi kvečjemu pričakovali, da bi nas GG Kranj, ki razpolaga z neprimerno večjimi osnovnimi sredstvi, pri tem našem prizadevanju podpiralo, ne pa oviralo. Pravemu lovcu ni škoda časa, ne dneva in ne noči. Koliko ur prezebanja, koliko noči čakanja in

Z vozom ni bilo mogoče pripeljati gnoja, zato so ga člani na njivo znosili



kolikokrat zastonj! Koliko razočaranj, presenečenj in koliko potrpljenja ter izgubljenega časa je treba že samo za lovsko pravično uplenitev srnjaka ali gamsa! Ne vpraša, koliko bo dobil, ker je uplenil srnjad ali drugo divjad in jo potem še sam oddal kupcu. Njegova nagrada je trofeja, ne meso!

Če bi bila škoda v resnici tolikšna, kakor jo prikazuje npr. GG Kranj in če bi bile lovske družine prisiljene tako prikazano škodo tudi plačevati, potem bi bile prej ali slej obsojene na propad. Plačila milijonskih zneskov za škodo od divjadi naše revne hribske družine ne bodo zmogle, ker ne razpolagajo z milijoni, saj to niso proizvodna ali eksploatacijska podjetja, ki ustvarjajo dobiček. Z izkupičkom za uplenjeno divjad in z lastnim neplačanim delom uresničujejo svoje lovskospodarske načrte in se prebijajo naprej iz leta v leto. Če bi morale lovske družine najemati delovno silo za opravila, ki so v lovišču nujna, bi bile skoraj vse pasivne in obstoja nezmožne. Zgolj visoka zavest našega lovca je tista gonilna sila, s katero premaguje težave, da goji in lovsko pravično lovi.

Menim, da so do odškodnine za škodo vsekakor bolj upravičeni kmetje kakor gozdarji. Posebno na kaki osamljeni hribovski kmetiji včasih divjad napravi precejšnjo škodo. Seveda naj bi lovske družine v takem primeru upoštevale tudi izredno lego čeprav nezaščitene ali slabo zaščitene poškodovane poljske kulture ter socialno stanje prizadetega. Toda tudi kmetje so začeli vse bolj pritiskati na lovske družine. Na sodiščih vse česče dobivajo tožbe proti lovskim družinam, ker so pač zaščitili svoje kulture »na krajevno običajen način«. Eden krajevno običajnih načinov je navadna cunjna ali dotrajana nočna posoda na prekli sredi cvetoče ajde! Kmetje

razumejo zavarovanje na krajevno običajen način kar najenostavneje, lovci ga razumemo drugače. Brez dvoma se je »krajevno običajen način« od tedaj, ko je bil prvič uzakonjen, spremenil. Cunjna na prekli je strašilo proti vrabcem, ne pa v koruzi proti divjim prašičem, ali v ajdi proti srnjadi! Na splošno so danes vpeljeni proti raznim vrstam divjadi razni novi načini zavarovanja, ki so dejansko že »krajevno običajni«. Če bi sodišča gledala nekoliko objektivneje na to, bi bile tudi razsodbe objektivnejše. Spričo takšnega gledanja na predpis o zavarovanju kultur na krajevno običajen način — kmetje in lovci vsak po svoje — pa je seveda možno v kalnem ribariti. Zato bi bili občinski odloki o preprečevanju škode od divjadi potrebni*, toda upoštevati bi morali lovsko organizacijo oziroma družino kot varuha in gojitelja divjadi, ki ji to nalogo daje preko lovskega zakona naša družba. Če je skupščina kot zastopnik družbe sprejela tak zakon, potem je vsekakor v interesu družbe, da divjad jè in da tudi njej pripada prostor pod soncem. Lovci se borimo za to, vsak lovec posebej bi se moral boriti za to, ker to od nas zahtevajo naša načela in sklepi naše organizacije.

Lovci glede plačevanja škode nimamo najlepše perspektive, če bomo stali križem rok, samó pri-trjevali ter škodo plačevali. Menim, da se le preveč govori o škodi od divjadi, premalo pa o ukrepih za njeno preprečevanje. Končno naj pripomnim, da bi tudi področne lovske zveze glede tega morale ukrepati in ne pustiti, da se lovske družine same bore za svoje pravice in svoj obstoj.

* Več občinskih skupščin je take odloke že sprejelo, v splošno korist lovske organizacij kakor tudi oškodovancev. — Ur.



Oranje krmne njive LD Kovor (vse tri foto F. Cvenkel)

Še o osvežitvi krvi pri divjadi

Polde Merhar

S tem svojim pisanjem bi se rad pridružil razpravi o naslovnem vprašanju, ki ga je v »Lovcu« št. 10/70—71 sprožil prof. dr. Jože Rant. S prof. Rantom se popolnoma strinjam in v svojem prispevku želim le s konkretnimi primeri okrepiti njegove zaključke in predloge.

Osvežitev krvi divjadi je, naj se sodobno izrazim, vprašanje moderne časa. Upadanje telesne teže srnjadi je očitno. Srnjaki, uplenjeni v lovišču naše družine in v sosednjih loviščih, redko neiztrebljeni presežejo 20 kg, najbolj pogoste teže so 17—19 kg. Podobno je stanje v kočevsko-ribniških loviščih, kjer sem tudi lovil nekaj let. O tem sem se večkrat pogovarjal z očetom, ki lovi že okrog 50 let in s še drugimi starejšimi lovci. Vsi trdijo, da so bili v njihovi mladosti srnjaki težji, redko pod 20 kg, neredko pa 24 in tudi več. Primerjava teže je dovolj zgovorna, še bolj pa trofeje. Kar primerjajte jih, one izpred 40—50 let in današnje! Med današnjimi izberite boljše, »trofejne«! Primerjal sem jih večkrat, tako na oko, brez točkovanja. Vedno je primerjava izpadla na škodo današnjih trofej. Če starejše lovce vprašate

za mišljenje o vzrokih nazadovanja srnjadi, vam bodo odločno in na prvo mesto postavili paritev v najbližjem sorodstvu. Potem pa še dostavijo, da se nekdanj to ni dogajalo, ker so lovili srnjad s psi goniči, ki so jo temeljito »premešali«.

Pri zajcih resne nevarnosti za degeneracijo zaradi paritve v bližnjem sorodstvu ni, vsaj v toliki meri ne kakor pri srnjadi. Precej na to vpliva potek paritve. Tudi jesenski lovi ugodno vplivajo na »mešanje« zajčje krvi. Po zaslugi psov goničev se marsikateri zajec ne vrne tja, od koder je bil pregnan, če drugje najde primeren »nezaseden« rajon. Tudi selitev





Foto I. Napotnik: Vsi naj srečno dorastejo!

zajcev iz gosteje naseljenih delov lovišča v predele, ki smo jih preveč izpraznili, ima pozitiven vpliv. Vse navedeno in še več drugih činiteljev vpliva na to, da se je zajec ohranil iz davnine tak, kakršen je, do današnjih dni. Če spremenimo nekdanje funte v današnje kg, ugotovimo, da je teža zajca danes in pred 150 leti enaka.

Če je tu ali tam zajcev malo, ali manj kakor pred leti, ni kriva degeneracija, temveč mi lovci, ki hočemo čimveč plena zase in za turiste (devize). Pri tem pa pozabljamo, da zajke, ki jih v nahrbtni-

kih nesemo domov, ne bodo spomladi imele mladičev. Družine, ki najbolj tarnajo, da ni zajcev, so se pred nekaj leti hvalile z milijoni v devizah. Druge pa, kjer je zajec že zaradi terena bolj redek, prirejajo nočne love, po petkrat in večkrat gredo na enega zajca. Ko pa naslednjo sezono ni zajcev, najdemo sto vzrokov za prazno lovišče, le onega pravega ne priznamo. In v taki situaciji kaj kmalu pride do odločitve in napačnega zaključka, da stalež zajca v lovišču lahko reši le osvežitev krvi.

Koliko je taka »osvežitev« uspešna, si lahko mislimo, če upoštevamo vse težave okrog vlaganja, ki jih je navedel prof. Rant in pa še dejstvo, da je število vloženih zajcev po navadi zelo skromno. Vem za primer družine, ki je že nekajkrat izpustila po 8—15 zajcev letno. Več ni bilo mogoče zaradi skromnih možnosti družinske blagajne. Uspeha ni bilo. Lovišče je še naprej brez zajcev in blagajna brez denarja. Boljši stalež je mogoče doseči le z zaščito oz. zmanjšanim odstrelom. Posebno važni so rezervati. Naj navedem samo primer iz naše LD (Čatež ob Savi). Vedno smo imeli rezervat, vendar bolj simboličen. Bile so to majhne površine lovišča, po nekaj deset hektarov. Uspehov ni bilo. Decembra 1969 pa zaradi visoko zapadlega snega nismo obločili del lovišča (okrog 150 ha), kjer poprečno uplenimo okrog 20 zajcev. In posledice? Več kot dobre. Vsi soslednji deli lovišča so v sezoni 1970 dali precej večji plen od večletnega poprečja.

Stalež zajca se pri vsaj poprečnih vremenskih pogojih zelo hitro dvigne. Dajmo mu mir leto ali dve pa bo v lovišču spet veselo. Tistim družinam, ki mislijo, da se je dve leti težko vzdržati, predlagam nabavo fazanov, če imajo zanje le najmanjše pogoje. Za denar, ki bi ga sicer dali za zajce, bodo dobili več ko desetkratno število fazanov. S tem bodo svoje lovišče obogatili s še eno vrsto divjadi, sebi pa privoščili še en lovsko-športni užitek. Nabava in izpustitev živih zajcev pa je, po mojem mišljenju, upravičena in smiselna le, če je zajec na večjih površinah zaradi bolezni ali naravnih katastrof popolnoma ali v večji meri uničen.



K članku »V premislek«

Slavko Kovač

Po objavi članka v marčevi številki »Lovca« 1970/71 sem prejel poročilo o poslovanju lovsko-gospodarskih organizacij v Sloveniji, sestavljeno za letošnji občni zbor Lovske zveze Slovenije. Poročilo je zanimivo in naj navedem nekatere podatke, ki nam kažejo stanje in vlogo gojitvenih lovišč od ustanovitve dalje. Gojitvena lovišča so bila ustanovljena leta 1948 in obsegajo 11,7 % vseh lovnih površin Slovenije. Njihova organizacijska oblika se je tekom njihovega obstoja menjala in obstajajo sedaj samostojni zavodi »Triglav«-Bled, »Kozorog«-Kamnik, »Jelen«-Snežnik in »Fazan«-Beltinci, pri gozdnih gospodarstvih pa samostojni obrati za lovstvo »Rog«-Kočevje in »Pohorje«-Maribor. Navedena lovišča (razen nižinska) so bila ustanovljena predvsem v manj naseljenih predelih in imajo zaradi svoje velikosti in zaokroženosti pogoje za uspešno gojitev mnogih vrst divjadi. Ideja za ustanovitev posebnih varstvenih parkov približno na istih območjih je stara že preko 50 let in jo prvič zasledimo leta 1920 v spomenici odseka za varstvo prirode in prirodnih spomenikov pri Muzejskem društvu v Ljubljani.

Gojitvena lovišča imajo sledeče naloge in namen:

Ohranitev in vzorna gojitev naših glavnih vrst divjadi: medveda, jelenjadi, srnjadi, prašičev, gamsa, divjega petelina, ruševca, fazana, zajca, jerebice in ohranitev vseh drugih predstavnikov živalskega sveta, ki so naravni in neločljivi del biocenoze.

Naselitev novih, za naše razmere primernih vrst divjadi in odlov avtohtonih vrst divjadi za naseljevanje v druga lovišča ter prirodno razseljevanje avtohtonih vrst divjadi (medved, jelenjad).

Upoštevanje dognanj lovske znanosti in prakse pri gojitvi divjadi. Sodelovanje z znanstvenimi in strokovnimi institucijami doma in v tujini.

Obsežne gojitvene naloge, ki jih določajo srednjeročni lovskogospodarski načrti, in vzdrževanje poklicnega lovskega kadra pa zahtevajo seveda določena finančna

sredstva, katerih redni dotok bi moral biti po mojem mnenju zagotovljen z zakonom in sicer iz družbenih sredstev. Vse napredne države poskrbijo za zaščito svojih

Foto V. Debeljak: Jeknila je v njegovo poslednje brušenje



najlepših predelov in celo v zadnjih dveh desetletjih ustanovljene mlade afriške države so vse brez izjeme ustanovile ogromne nacionalne parke in rezervate ter našle sredstva za njihovo vzdrževanje. Zato se bomo morali tudi pri nas intenzivneje ukvarjati s tem problemom. Ugotovitev, da družba sedaj ni v stanju, da bi loviščem materialno pomagala, in da si morajo zato gojitvena lovišča s prodajo odstrelav zagotoviti materialno podlago za svoje poslovanje, nas ne sme zadovoljiti.

Poročilo odločno zavrača tezo, da delajo gojitvena lovišča odstrelne plane samo z vidika ekonomike in da je gojitvena plat pri tem zapostavljena. Pri izdelavi odstrelnega načrta se ne upošteva, kdo bo to divjad odstrelil. Šele ko so odstrelni plani gotovi, se odstrel razdeli, seveda v prvi vrsti tistim, ki ga plačajo po tržni ceni. Če bi upravljalci lovišč odstrelne podrejali finančnim potrebam, bi se zgodilo, da bi osnovni fond divjadi v nekaj letih bistveno zmanjšali in si s tem onemogočili perspektivo obstoja in dejavnosti. To bi bila zelo kratkovidna politika, ki z dobrim gospodarjenjem nima ničesar skupnega.

Iz poročila sicer ni razvidno, kakšen je delež domačih lovcev pri odstrelu. Po naknadnih pojasnilih so lovišča odprta tudi tem in vsako leto določeno število domačih lovcev gostuje v gojitvenih loviščih. Odstrel plačajo seveda po ekonomskih cenah, kar je v skladu z družbenimi načeli.

Iz poročila gojitvenih lovišč je tudi razvidno, da doslej še nihče ni dobil dela lovišča v zakup, ampak so bili prodani samo odstrel. V nobenem primeru ne prodajo v revirju celotnega odstrela, ampak le določeno kvoto. Razlika od običajne prodaje odstrela je samo v tem, da so odstrelne kvote prodane po pavšalni ceni in plačane vnaprej. Sicer pa inozemski lovec nima dru-

ge pravice v revirju. Vedno ga vodi poklicni lovec, ki tudi odreja, kje in kaj je primerno za odstrel, vse seveda v okviru odstrelnega načrta. Tisti, ki kupi odstrel, nima obveze pri gojitvenih delih, niti ne more vplivati na režim gospodarjenja v revirju, kar je bistveno pri vsakem zakupu. Pavšalna prodaja odstrela je za lovišče zelo ugodna, ker se s tem doseže višja cena in plačilo vnaprej, neglede na to, če je odstrel dejansko izvršen ali ne.

Gojitvena lovišča imajo precejšnjo vlogo tudi pri razvoju turizma ter ustvarjajo razmeroma velik neblagovni devizni priliv (leta 1969/70 307 000 dolarjev). So pa v enakem položaju kot vsaka druga gospodarska organizacija z vsemi družbenimi obveznostmi. Poročilo navaja nato še številne uspehe gojitvenih lovišč pri kvalitetnem dvigu divjadi in naseljevanju novih vrst. Izredno uspešno pa je bilo

Njegov deseti

Jože Klavora je lovski čuvaj Zavoda za gojitev divjadi »Jelen« — Snežnik. Upravlja revir Požarje, njegovo bivališče pa je lična lovska kočica v Grajševki. V snežniških gozdovih se posebno pozimi pojavljajo volkovi, ki pridejo iz hrvaške Like. Zadnjo zimo so bili njihovi obiski sploh pogostni; sedem ali osem jih je prihajalo in za seboj puščalo ostanke svojih krvavih pojedini. »V februarjskih nočeh, ko se volkovi parijo, je po gozdovih okrog lovske kočice v Grajševki odmevalo strah vzbujajoče tuljenje,« je povedala Jožetova žena.

Lovca Klavora ima opravka z volkovi že sedem let, kar slušbuje v tem lovišču. Preteklo zimo je našel devet zadavljenih in raztrganih

tudi strokovno delo in sodelovanje z raznimi strokovnimi forumi.

Poročilo gojitvenih lovišč v marsičem osvetljuje sedanje stanje in navaja podatke, ki mi niso bili znani. Kljub temu, da je iz mojega članka razvidno, da ni bil namenjen enostranski kritiki gojitvenih lovišč, želim ponovno poudariti, da sem želel z njim opozoriti predvsem na nujnost, da družba zagotovi financiranje teh naših najlepših in naravno najbolj ohranjenih predelov z vso njihovo favno in floro.

V svojem članku sem navedel tudi posamezne primere nediscipline italijanskih lovcev v nekem gojitvenem lovišču. S tem nisem imel namena stanja posploševati in obdolževati kogarkoli, najmanj pa poklicne lovce, ki niso krivi, če je gost nediscipliniran. Dejstvo, da do takšnih izpadov pride, nam mora biti le opozorilo, da jih v bodoče preprečimo.

kosov jelenjadi ter srnjadi, računa pa, da so mu ugonobili vsaj dvakrat toliko živali. Ugotavlja, da se volkovi pojavljajo v revirju v določenih presledkih. Najbolj točni so tisti, ki prihajajo na sedem dni. Oni, ki prihajajo na devet ali trinajst dni, pa večkrat »turnus« spreminijo. Njihova pot jih vedno vodi po istih stezah in prehodih. Le tam se ustavijo krajši čas, kjer zadavijo divjad ali obiščejo medvedje mrhovišče, potem pa jih njihov nagon žene dalje v druge revirje in lovišča. Volk je družna žival, v tropu ali krdelu se počuti najbolje. »Opazoval sem volka, ki se je ob iskanju hrane oddaljil od svojega sivega pajdaša. Ko se je zavedel, da je sam, mu je bilo takoj dolgčas; začel je spu-

ščati psu podobne cvileče glasove,« je pravil Jože. Seveda so volčji tropi pri nas postali že zelo majhni, po tri ali štiri živali: volk, volkulja in mladiči. Po lovčevem mnenju se pozimi klatijo okrog posamič samo izredno stari, bolni ali kakor koli pohabljeni volkovi.

Jože je lovec, ki ga volčje življenje izredno zanima. Kadar opazi volka, navadno nikdar takoj ne strelja, ampak opazuje. Pravi, da so volkovi spoštovanja vredne živali. Neizprosni boj pa jim je napovedal zato, ker podavijo neprijemno več, kakor potrebujejo. Tudi lov na volka izvaja lovsko pravilno; devet jih je podrli s puško, enega ujel na past, vsi so bili odrasli, nobeden mladič. O volčjih vpadih v revir vodi dnevnik, da že naprej ve, kdaj lahko pričakuje njihov obisk.

Če so mesečne noči in sneg, je Jože že pred nočjo na visoki preži. Pripominja pa, da v vetrovnih nočeh ni uspeha. Sicer se pa volkovi najraje pojavijo med osmo in deseto uro, vendar on ponavadi čaka — tudi v najhujšem mrazu — do druge ure po polnoči. Njegova prijazna ženka pravi, da moža v svetlih nočeh skoraj nikdar ni doma, leta 1968 je še na Silvestrovo moral na lov. Bila je namreč štirinajsta noč, odkar je volk zadavil jelena. Drugič je to pot šel nadenj. Sedmo noč se je prvi krajec pre zgodaj skril za hribe in volk je šel v temi mimo preže. Na štirinajsto, Silvestrovo noč je bila luna skoraj polna in noč jasna. Toda volk je prebrisana in oprezna žival. Jože je moral streljati na 250 m. Podrli je svojega najtežjega volka: tehtal je 56 kg in bil dolg 1,80 m! Za primerjavo: močan lisjak ima 8 kg!

Njegov deseti volk, od 2. marca letos, pa je tehtal 40 kg. Bila je še slaba luna, toda sedma noč je Jožeta že vlekla na prežo ob mrho-višču v Bezgovici, kjer se je sicer gostil medved. Vendar so se tod pojavljali tudi volkovi. Čakal jih



Jože Klavara s svojim desetim volkom

Po vojni do vključno lov. leta 1965/66 je bilo v Sloveniji uplenjenih 257 volkov (glej »Lovec«, št. 1, 1966, stran 12). V naslednjih lov. letih je bilo uplenjenih: 1966/67 — 5, 1967/68 — 3, 1968/69 — 4, 1969/70 — 10, 1970/71 — 9, 1971/72 (do 1. maja) — 2. Skupaj torej 290 volkov. Na sliki Maks Konečnik, lovec goj. lovišča »Rog« na Kočevskem, s svojim prvim volkom oz. volkuljo, uplenjeno 25. 2. 1970 (foto ing. Janez Črnač)



je že trinajst noči zaman. To noč okrog pol desetih pa se pojavita dva, večji in manjši, volk in volkulja. Pobrala sta vsak svojo konjsko kost in zginila v goščavo. Čez pol ure se je vrnil volk, se zopet približal raztrganemu konju, pobral kos mesa, ga odnesel vstran in sédel zraven njega.

»Imel sem ga v strelnem daljnogledu, slabo se je videlo, a bil je le na kakih 70 korakov. Po strelu je na mestu obležal. Pet minut zatem se je volku že približala lisica ter ga previdno obkrožila na kaka dva metra. Kakor da je prišla pokropit mrliča! Seveda nisem streljal! Kadar čakam volkove, lisicam prizanašam. Računal sem še na volkuljo.«

Zopet pol ure mraza in tišine. Kar se pojavita dve lisici, se približata in postojita ob mrtvem »sivem

stricu«. Lovcu pride na misel zgodba o lisici in neumnem volku, ki ga zvitorepka spelje na led... Tedaj šine iz goščave siva črta in na prizorišče blizu svojega mrtvega tovariša kar trešči volkulja, da ji prhne sneg izpod nog.

»Je njen napad veljal lisicama, ki sta morda že razmišljali, kakšnega okusa je volčje srce? Toda na to sem utegnil pomisliti šele potem, ko je moja krogla že udarila tik pod volkuljo in ji odstrigla samo nekaj dlak,« je končal svoje pripovedovanje revirni lovec.*

* Jože Klavora bi lahko nadaljeval svoje pripovedovanje, saj je med tiskanjem te številke »Lovca« — 7. aprila letos ob pol dveh ponoči — podrl že svojega enajstega volka.

Francé Cvenkel



zgodnji zajtrk nama je slastno teknil.

Hladna noč naju je objela, ko sva stopila na plano. Luči nisva potrebovala, saj je zvezdnato nebo z luno osvetljevalo pot. Sren je držal. Ura trde hoje naju je oznojila, saj sva s seboj nosila tudi odeje, ker pri čakanju na ruševca rad liže jelen. Prvo rastišče je nad živinskimi stajami na planini Ovčarija. Zlezla sva v pripravljeni kôč, se odela, pripravila puško in doljnogled. Nemo sva zrla v zvezdnato nebo, vdihavala rezek zrak in negibno čakala, kaj prinese jutro.

V temo se je počasi kradel svit. Prvi se je oglasil s kratkim živžgom komatar, na planini mu je odgovoril drozg. Zafrfotalo je nad nama in na snegu je stal temen stožec. Čez čas se je stožec razkošatil, ko so se razpele peruti, in glas »tšuii — tšuii — čvšš« je preletel živce. Ruševca je jel voziti kočijo, peruti so drsale po tleh, da je zvenelo po srenu. Levo od kôča v strmeh žlebu je ponovno zafrfotalo. Pokazal se je tekmeč in pričela sta poskakovati in pihati drug proti drugemu. Po ovinkih sta se približevala, potem pa se hipoma zakadila drug v drugega. Tedaj se na robu rastišča oglasi tretji »tšiii — čššš« in se preleti. Na drugem robu planje v ruševju vabijo koškoške »gok, gok...«

Zdaniilo se je, gore so se pordečile. Rabič, opazujoč skozi daljnogled, šepne: »Ta je pravi.« »Tšuii — čušš...« Počilo je in pesem je

Na ruševca

Vladimir Pleničar

V gorah sem spoznal ljudi, ki so tesno povezani z naravo, kakor lovce, planince, gozdarje in pastirje. Preko 40 let so me učili spoznavati gorski svet, gledati in opazovati življenje divjadi med stenami, pečinami in prepadi. V gorah je zima dolga in na vrhovih pogosto megla, vetrovi, viharji. Lov v gorah zahteva pogumnega in vztrajnega, celega moža. Rad zahajam na lov v bohinjske in Kamniške planine. Spominjam se, ko sem bil pred leti na spomladanskem potepanju v okolici Bohinjskega jezera. V Stari Fužini sem srečal nadlovca Rabiča. »Kam,« sem ga pobaral. »Pomlad je v dolini in češnje cveto, v gorah pa petelini pojo,« mi je odvrnil in malo zbadljivo vprašal, če čakam na žičnico, da me potegne gor.

»Bolje, da je ne bi bilo,« sem odbil in se nasmehnil. Rabič je z enakim obrazom odvrnil, da soglaša, pri tem mi pa snel klobuk in nekako vablivo pripomnil, da manjkajo za trakom krivci.

Rečeno, storjeno in že sva stopala po dolini Suhe ter moževala o ruševcih in gamsih. Bila je noč, ko sva mimo planine Jezera prisopihala na Dedno polje v lovsko kôčo. Požirek kačje slin in topel čaj sta nama privezala dušo in razvezala jezik. Rabič je pristavil lonec in skuhal ajdove žgance. Kdor še ni jedel bohinjskih žgancev, zabeljenih z zaseko, ta ne ve, kaj je dobro, zlasti po trdi hoji v planinah. Deseta je bila, ko sva legla. Vstala sva pred drugo uro. V vročo kavo sva nasula včerajšnjih žgancev in

zamrla. Ogledujeva petelina in široke krivce, ki bi na vasi izzivali zavist. Petelinu zadnji grižljaj, meni ruševo vejico in »lovski blagor«.

Z ruševcem v roki sem se za hip zamislil: pomlad, ljubezen, strast — zakaj? Pot nazaj do koče na Dednem polju mi je bila svatovska, vse v meni in okoli mene je bilo. Sedel sem in se naslonil k steni koče, da se sprostim in še enkrat podoživim, kar je še pred kratkim burilo živce in valovilo lovška čustva.

Čez čas so misli preskočile v preteklost, ko smo leta 1952 trije presrečni lovci prinesli k tej koči vsak svojega prvega ruševca — trije kandidati za lovski krst. Pridružil se nam je četrti, ki pa ni imel šele prvega ruševca. Štirje mladi lovci smo potem razigrani krenili proti domu. Pa nam lovška vest ni dala, da bi se s potjo ne bili oglasili na planini Vogar in naš izredni lovski blagor na prvo roko ne zalili z nekaj bokali narodne pijače, s cvičkom. Pridružila se nam je še prikupna planšarica in ko je ugledala štiri ruševce in štiri lovce, nam je navdušeno nazdravila: »To so fantje, ki imajo vsak svojega — petelina!« V Ljubljani so nas krstili po starem lovskem običaju in za spomin vsakemu podarili lepo strugano palico, s petelinom na vrhu, ki zapoje, če mu pihneš v rep. Sonce je bilo že kar visoko, ko sem se zdramil iz spominov. Z Rabičem



sva se obrnila proti domu in z nekakšno tesnobo v srcu sem spotoma pozdravljal znano mi okolico in se hkrati zamišljen poslavljaj od tega prelestnega gorskega sveta. V rahli dremavici od prečutih nočnih ur se mi je zdelo, da me vabijo sive čeri, vrtoglave skale s temnim rušjem, nemirni plazovi grušča ter pod njimi zelene krnice na planinah, viharne smreke in macesni — naj še pridem. Čutil sem, da za nama gledajo gamsi s snežnih zaplat in melišč, ter srne, še v sivih oblekah, s sončnih planic ter vabijo — nazaj v planinski raj. Pri Stari Fužini, v starikavi nekdanji Zoisovi graščini, sem se poslovil od zvestega nadlovca Rabiča

Iz naših logov

Ruševac snubi

Stanko Lapuh

Odlomek iz knjige »Črni svatje«, ki je izšla za bodočo žico okupirane Ljubljane leta 1944. Lovčevo srce je bilo prepolno hrepenenja po gorah, gozdovih in divjadi, zato je njegova roka segla po peresu. Dnevnik »Jutro« je 24. maja 1944 med drugim napisal: »V svoji knjigi 'Črni svatje' nas vodi Stanko Lapuh v središče žive prirode, ki nas s svojim večnostnim dihom umirja in nam vrača stare, večne vrednote. Vse to je ožarjeno s pisateljevimi finimi čutmi za lepoto ter z izkušenim očesom, ki je zmožno bistrega opazovanja.«

V vijoličasto tančico zaviti so gorski velikani nad Krmo nemo strmeli za zahajajočim soncem. Na golem macesnu je zapel planinski kos. Dvignil je repek, ga

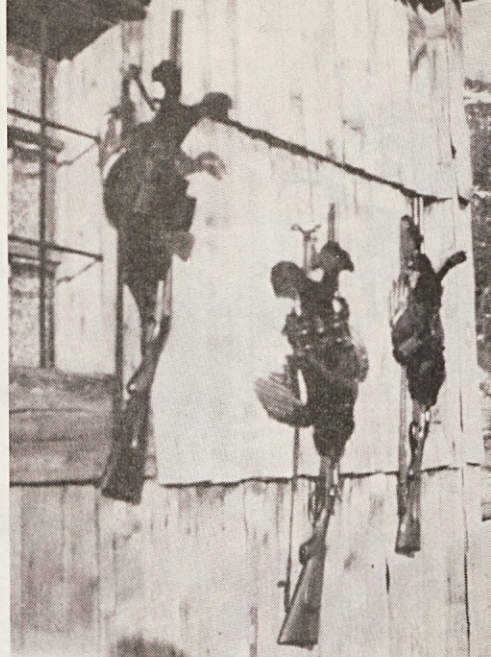


Foto VI. Pleničar: Dedno polje, leta 1952

in njegove gostoljubne družine. Klobuk je dobil krivce. Jih bo še kdaj?

razširil v pahljačo in povsili perutke, podbradek pa se mu je jezno naščeperil.

»Kaj se pa naraščaš?« ga zaničljivo ogovori ruševac, ki je šel na fantovske pohode.

»Ženim se, krivorepec!« mu zabrusi oni na macesnu.

»Glej jo predrznost predrzno! Še vesel bi bil lahko, cigan, da sploh govorim s teboj!«

»Pa nikar! Kdo pa te je prosil? Kaj ti mar, če preskušam svoj sopranček!«

»Sopranček, sopranček, seveda!« je plesaje rentočil ruševac. »Kdo pa poslušaj tvoj sopranček?«

»Kdo pa tvoj brezbarvni čii-šuj?« se mu je porogal kos in se spreletel na drug vrh.

Petelin pa je jezno počil s kljunom in se speljal niže v ruševje



Risba J. Beráneka iz »Črnih svatov«, ki je ilustriral to Lapuhovo knjigo

ob dolgem plazu, ki se je končaval na Polju. Tam je bil njegov dom. Ko se je bil navečerjal, se je dvignil na krivenčast macesen, ki je stal v zavetju velike skale.

Obrisal si je kljun ob vejo, pomežiknil z lepimi, rjavimi očmi in se umiril.

Bil je to zastaven fant, čeprav mu še ni bilo dvanajst polnih lun. Za svatovanje se je napravil, kot se ženinu spodobi. Oblekel si je žametast, kovinsko moder telovnik, lepe črne hlačke ter rjavačrno suknjo na škrice z lepo belo podlogo. Za klobuk pa si je zataknil živo rdečo rožo; takó jo nosijo korajžnji gorenjski fantje.

Kajkrat je sanjaril o junaških bojih, ki jih njegovi vrstniki bijejo za žene. V svoji mladostni domišljiji je prevračal tekmece, jih podil z bojišča na dolgem plazu ter si osvajal družice.

Nocoj pa je bil nekam potrtn. Nič čudnega! Če si je poklical v spomin dogodke današnjega dne, je moral ugotoviti, da se ga je ves božji dan držala smola.

Zjutraj, ko je bila še tema in je luna že davno zašla, je komaj komaj ušel veliki sovi, ki se je kakor senca tiho pripeljala nad njegovo prenočišče. Ko je čez dan stikal za hrano, je le za las manjkalo, da mu ni pomagala na oni

svet krvoločna kuna. Saj mu je že tako izpulila največji krivček, na katerega je bil tako ponosen. No, pa bo že drugi zrasel! Tudi s hrano ni bil zadovoljen! Ves dan je stikal za semeni in žuželkami — pa nič!

Tako pa se je moral zadovoljiti s pustimi ruševimi popki in iglami, ki so mu že kar presedale.

Tudi vreme je nagajalo: zapihal je oster sever, ki je neprijetno rezal v kosti.

In nazadnje še ta bedasti prepir s planinskim kosom! Seveda mu je upal jezicati, ker se je čutil varnega vrh macesna, klatež nemarni! Saj se bosta še srečala...! Ob takih in enakih mislih je mladi ruševac, plemeniti Krivorepec, zadremal, brž ko so se prižgale prve zvezde, da ne zaleži jutranje zarje.

Tisti čas, ko sta se planinski kos in ruševac tako »ljubeznivo« pogo-varjala, sta se pomikala čez Plešo zapriseženi lovec Matija in gospod Koritar, najemnik lovišča...

Nad Vratci je še visel zadnji krajec, ko je vstal prvi jutranji mrak in zvezde so začele bledeti.

Izza ruševega grma se izmota črna kepa in se spusti na snežišče. Za hip obstane ter z iztegnjenim vratom opazuje okolico. Nato pa zapiha in začne plesati in odskakovati.

»Čiii-šuj, čii-šuj, ššuj-šuj!« je pel in pihal krivorepi snubač, vabeč putke svoje na veseli pir.

Tedaj pa se od nekod pripelje še eden. S tako silo se je zapeljal v sneg, da so snežni drobci prhnili na vse strani, in zapel svoj čii-šuj. Prišlec je bil očitno starejši in močnejši, kajti prvi se mu je bil previdno umaknil. Toda le na videz! Kajti že v naslednjem trenutku sta se udarila kakor dva viteza na srednjeveškem turnirju. Oba naščeperjena kakor dve sovi, z repom razpetim v široko pah-ljačo in s povešenima perutima sta vozila kočijo ter se obdelovala s

kljunom in kremplji, da je perje frčalo na vse strani.

»Da bi me takle mlečnež podil!« se je usajal stari rokomavh. »Koliko pomladi pa je že prešlo, kar si zlezal iz lupine? Če se ne motim, si šele lani shodil! Kje si bil, smr-kavec, ko sem jaz že davno sva-toval po tehle snežiščih! Še tvoje matere ni bilo takrat na svetu! In sedaj me preganjaš?«

Stari se je zakadil v mladca, da se je skotalil po plazju. Ko se je po-bral, se je ves osramočen prihulje-no umaknil v zavetje.

»Prav, prav! Šlek, šlek!« si ga je zadaaj privoščil planinski kos, ki se je zibal na bližnjem macesnu.

Ko pa je prva zarja vrgla svoj rožnati poljub v sive peči, se je zablislilo izza bližnje skale in — oko krivorepega ženina je ugas-nilo, še preden je vzšlo mlado sonce.

Planinski kos pa mu je z macesna zapel v slovo in odletel.

Poraženi tekmeč je še vedno ždel v varnem zatišju in opazoval ves prizor.

Da ga je kos zasmehoval, to ga je zapeklo v dno srca. No, pa mu že vse povrne, klatežu hudob-nemu!

Ali to, kar se je pravkar odigralo tako rekoč pred njegovimi očmi, to ga je zares pretreslo! Vse ža-litve, udarce in sramotno poniža-nje, vse to je ta trenutek odpustil staremu hajduku, ki je tako ža-lostno obležal na kraju, kjer je le malo prej praznoval svojo zmago. Čudno! Iz za skale je siknil ognjen jezik, gromek pok je pretresel ju-tranjo tišino in njegov nasprotnik se je zvalil v sneg, si je mladec obujal spomine.

Potem pa se je iz tiste smeri, od koder je padla strela, izmotalo čudno bitje, kakršnega še ni videl. Ognjeno in zavito v dolge kože je hodilo po zadnjih dveh, v pred-njih nogah pa nosilo krivo vejo, ki je imela čudovito lep sijaj, obe-nem pa je vzbujala grozo. Spomnil se je tudi, da je lani njemu in nje-

govim bratcem ter sestricam, ko so bili še piščanci, pripovedovala mati, da prihajajo te dvonožne zveri na njih svatovanja in mečejo strele v njih ženine; vseč so jim zlasti krepkejši, medtem ko ženam vedno prizanesejo.

»Res, čudne navade imajo ta bit-ja!« je sam pri sebi mrmral pre-plašeni svat.

Ko se je približal žrtvi, se je sklo-nil, jo pobral in poljubil. Potem ji je zvezal noge ter jo privezal na vrečo, ki jo je imel oprtano na hrbtu. Tisto svetlo, krivo vejo si je obesil čez pleča, s prednjo nogo pa je držal dolgo, ravno palico, ki

je bila višja od njega. Ko je od-hajal, je tako čudno zatulil, da je mladca oblila zona! Če jim bodo vsako leto tako stregli po življe-nju, bodo ostale same babure in, ko moških ne bo več, bodo prišle na vrsto še one...

Ko je vnovič zahajal zadnji krajec, je bil žametni ženin edini gospodar na belem plazju ob zelenih dvorih, v katerih so se sprehajale žlahtne gospe.

In mali črni vitez je pel svoj lju-bezenski spev, svoj čišuj, plesal po snegu in se klanjal lepim rja-vim ženam...

Po lovskem svetu

Safari pod afriškim soncem

Peter Adamič, akademski slikar

(Nadaljevanje)

Končno je prišel težko pričako-vani odhod na lov. Naslednjega dne ob petih zjutraj so se ustavila pred našim hotelom tri terenska vozila. V prvega sva zlezla Roman in jaz. Kot gosta sta šla z nama tudi dogodivščin željna ljubljans-ka novinarja Tof in Jože. Drugo in tretje vozilo so zasedli še Miloš in Stane ter Božo in Miki, posled-nji že znani štajerski lovec, ki pa žal sicer živi daleč od domačih lepih lovišč. Preden smo se razšli vsak na svojo stran, smo si na glas zaželeli »dober pogled«, kar je zelo čudno zvenelo v tem trop-skem okolju med palmami in trop-skim cvetjem.

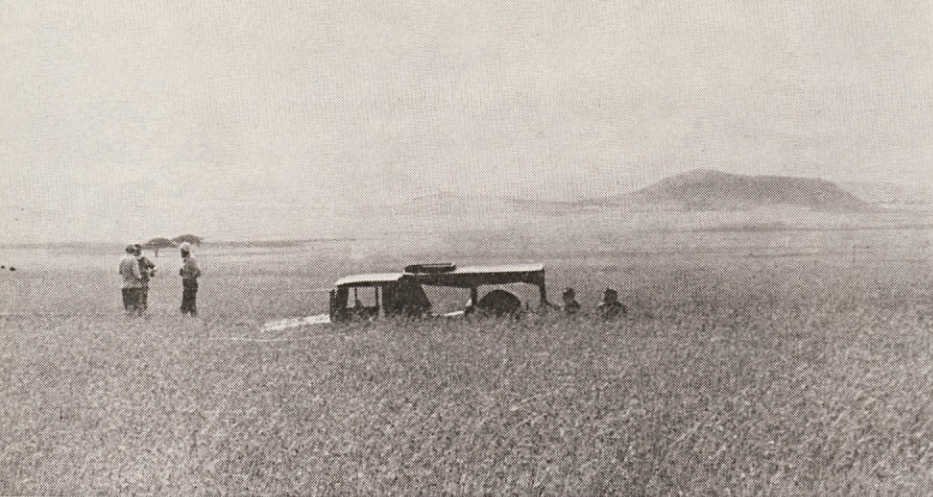
»Smer vožnje — tanzanijska meja — rezervat Rift Waley!« je ukazal Mr. Mann.

Z Romanom sva sedla v zaprto kabino poleg lovca, Tof in Jože pa

sta se stisnila za kabino v odprtem delu vozila. Po nekaj kilometrih vožnje sta nama sporočila, da se nič kaj ne strinjata z jutranjo toploto v vroči Afriki. Toda po-moči ni bilo.

Zapustili smo zadnje obcestne ko-libe in zavili s poraščene ravnine v skalnat predel. Ceste je bilo vse manj. Nikjer več obcestnih zna-menj in znakov civilizacije.

Dve uri že mučimo ubogo japon-sko toyoto po nemogočih, komaj prevoznih kolovozih. Sonce se je že dvignilo nad obzorje, medtem se je toplota dvignila za skoraj 15°. Vprašam Mr. Manna, kdaj kanimo priti v bližino divjadi. Ne da bi odmaknil pogled od razbraz-danih tal, je nemo prikimal in nam dal vedeti, da še danes. Na vrhu kraterskega grebena se pred nami naenkrat odpre čudovita ši-



Trava v savani nas je skoraj prerasila, da je Makao moral sedeti na strehi, da nismo padli v kako večjo jamo, ki jih izrijejo divji prašiči

roka dolina Rift Walley. Rezervat, ki nam je bil namenjen za ta dan. Nedolgo zatem Mr. Mann ustavi vozilo, vzame daljnogled — in čez nekaj časa nama pokaže z roko proti majhni, z drevjem obraščeni vzpetini:

»Eland! To je skoraj 600 kg težka antilopa s svedrastimi rogovi, ode-ta v čudovito srebrnosivo, kratko dlako. Ima najokusnejše meso med antilopami. Te ne streljamo.« Tudi midva seževa po daljnogle-dih. Res mogočna žival. Opazu-jemo jo, toda »eland« se umakne za rob kraterja.

Prva žirafa, ki se nam je postavila

ob poti, je bila deležna velike po-zornosti naših kamer. Tof je po-snel cel kader; kakor kaka film-ska lepota se je dostojanstveno odmajala za kulise rumenega dre-vesa. Kasneje so se žirafe vrstile ob naši poti druga za drugo in postajale že nezanimive.

Ko smo zdrknili za nekaj sto me-trov niže v dolino in pustili skal-nato gorovje za seboj, je Mann ustavil vozilo streljaj pred velikim drevesom.

»Preizkušnja vaših strelskih spo-sobnosti,« je rekel. Črni Macao je šel k drevesu, z mečem odkrhnil drevesno lubje, da se je pokazal

beli les in tarča je bila nared. Po vsakem strelu je Macao stopil iz svojega zaklonišča k drevesu in pokazal z mečem zadetek. Mr. Mann je bil zadovoljen. Midva tudi.

Tukaj se prične naš lovni revir. Kdo bo streljal prvi? Z Romanom »vrževa dinar«. Domenila sva se še, da vsak strelja enkrat — za-dene ali zgreši. Žreb je določil mene, torej bom prvi pritisnil »na petelina« jaz.

Zavore zacvilijo. Mann pokaže čredo »hartebestov« ali »kongonov« v domačinskem jeziku Svaheli. To so preko 100 kg težke grbaste an-tilope z ne posebno zanimivimi rogovi. Bežijo pred nami. Bil sem prepričan, da jih ne bomo nikdar več videli. Umaknemo se za nizko vzpetino in se ustavimo. Mann mi pomigne, naj izstopim, in mi po-kaže na vrh grebena.

»Streljaj najmočnejšega samca v čredi!« mi veli. Kakor se da hitro, sem se vzpenjal po ostrih vulkan-skih čerch. Ko pridem do roba, vidim da je čreda že daleč — v diru, le en srednje močan samec je zaostal in se oziral nazaj proti vzpetini. Kljub majhnim naporom sem bil zadihan. Naslonim se na oster rob in pomerim. Rogač pa zopet v dir. Razdalja med nama se je močno povečala. Ustavi se. Predaleč, pomislim. Nera-d zgrešim — pa še prvi strel v Afriki. Hitro preudarim še enkrat in se odločim za strel.

»Nekaj manj kot 300 m,« je dejal Mann, ko mi je čestital. »Lep strel — star samec — lepa trofeja!« Bil sem ponosen in vesel. Roman je položil na platneni klobuk zeleno vejico, žal ne vem kakšne vrste drevesa.

»Lovski blagor!«

»Lovska hvala!«

Mann ni vedel, zakaj to. Kasneje sem mu obrazložil, da je to naš lovski običaj. Le da je bila tokrat smrekova vejica iz našega lovišča v domovini več tisoč km daleč. Kasneje je sledilo obvezno slikanje



Opic vriskačev je v Keniji dovolj, skočijo na avto ali vanj, če je okno odprto

s trofejo. To je navada tukaj, mimo katere ne gre, posebno če je prva uplenjena divjad na črnem kontinentu. Namestil me je v pravilno pozo; po njihovih lovskih navadah moraš držati glavo uplenjene divjadi v roki. Tof ga je takoj vprašal, če slonovo glavo prav tako. »Hočete nagačiti celo glavo ali boste vzeli samo lobanjo z rogovi? Ustrojena koža je velika in zelo cenjena. Če hočete nagačiti glavo, je koža pokvarjena.«

»Torej lobanjo z rogovi in kožo posebej!« Macao je močno zamahnil z mečem in glava se je tik za rogovi ločila od trupa. Tof, ki je preredovedno gledal ta postopek, je dobil na svojo novo lovsko kaki garnituro lep krvav »desein«.

Žival je bila hitro odrta. Spretnost pri odiranju, ki jo je pokazal naš Macao, je bila nepojmljiva. Vsi smo bili zaverovani v njegovo veščino. Naenkrat so za našimi hrbti, kakor zrasli iz tal, stali trije domorodci. Slišali so moj strel in prišli z miroljubnimi nameni. S počasnimi, skoraj plašnimi koraki so se nam približali. Eden je imel v roki debel bet. Verjetno za morebitno obrambo. Macao je to situacijo dobro poznal. Prišli so po meso in drobovino. To so divjaki iz plemena Kukuju. Macao je poznal njihov jezik in jim pokazal ostanke »kongona«. Še sedaj mi ni jasno, kje so bili prej, ker v savani ni bilo na daleč videti žive duše. Pograbili so meso in drobovino s črevesjem vred, se neprestano rezali in zopet kot kafe izginili. Ne vem, za kaj jim služi črevesje. Macao je nekaj pravil, da ga potrebujejo za izdelavo tetiv in raznih vrvi.

Nad nami krožijo veliki jastrebi, preko 2 m imajo čez peruti. Tokrat zanje ne bo nič ostalo. »Kon-goni« bo končal v kukujuvskih želodcih.

Na vrsti je Roman.

Kmalu zatem je z dobro pomerjenim strelom, ne daleč od moje



Žirafa v značilnem diru

prve afriške trofeje, uplenil lep primerek »altebista«. Zopet mesarija; vse skupaj je trajalo 15 minut — s slikanjem vred. Torej 1 : 1.

Sonce je v zenitu. Neusmiljeno žge. Poldan — čas kosila. In toyota spet počasi poskakuje. Za gostim, strupeno zelenim grmičjem se pase trop »tompsonovih gazel«, malih, naši srni podobnih plašnih živali. Z lepimi, do 40 cm visokimi rogovi. Macao mi izroči puško. Stopim iz avtomobila, rahlo se naslonim na odprta vrata.

Mann mi pokaže tretjo žival od desne. Strel! O. K., pravi Mann. Macao je pomembno prikimal, iz česar sem razbral, da je žival dobro zadeta. Vzel je brus in pričel ostriti svoje posebno rezilo za odiranje. Nalomili smo nekaj odpadlih suhih vej in zanetili ogenj. Mann je pristavil obvezni čajnik. Macao je položil na žerjavico lep kos gazelinega mesa. Segel sem raje po pečenem piščancu, katerega smo prinesli s seboj. Divjčina se mi je uprla.

(Pride konec)

Mladi lev se ne meni za naše vozilo (vse foto P. Adamič)



Lovski oprtnik

Ne osvežitev krvi, pač pa izvajanje lova!

Skrbno prebiram naše glasilo »Lovec« in opažam, da se v njem vedno pogosteje pojavljajo članki o osvežitvi krvi. Dejstvo je, da je vedno manj divjadi, posebno pernate in zajcev. Nekateri menijo, da bi se temu odpomoglo z osvežitvijo krvi. Tudi jaz veliko razmišljam o tem, zakaj so naša lovišča iz leta v leto revnejša. Odkar sem leta 1937 opravil lovskočuvajski izpit, sem imel priložnost tudi loviti na skupnih zakupnikovih lovih. Takrat ni bilo besede o osvežitvi krvi, pa vendar je bilo zajcev in fazanov na pretek. Leta 1954 sem nastopil službo v takratni fazaneriji Lovske zveze Slovenije, v Vurbergu. Razpošiljal sem po deset- do dvanajsttedenske fazančke raznim lovskim družinam, ki so jih naročale tudi »za osvežitev krvi«. Toda, kako naj bi ti fazančki, izpuščeni tik pred jesenskimi lovi, osvežili kri, saj so kmalu zatem prišli inozemski lovski gostje, ki so z odstreljenimi fazani »osvežili« le blagajne lovskih družin. Lov vse preveč postaja trgovina. Po mojem je to eden izmed glavnih

vzrokov, da je tako malo pernate divjadi.

Podobno je z zajci. Napovedan je skupni lov, lovovodja odredi toliko lovcev na stojišča, druge v pogon. Navadno gredo v pogon mlajši lovci, boljši hodci pa tudi bolj vročerkvni. In ker smo v lovski družini člani enakopravni, lahko tudi oni streljajo. Lovcev v lovskih družinah pa je vedno več, tako da je v pogonu že na vsakih trideset korakov lovec. Zato ni čudno, da pade skoraj vsak zajec. Če se pa zgodi, da se kak zajec le reši z begom nazaj, ga doleti smrt na prihodnjem pogonu skozi isti predel. Ali je po vsem tem čudno, da ni zajcev! Nekoč tako nismo lovili. Lovci v pogonu niso smeli streljati, razen na škodljivce in roparice. Vse kar je ušlo nazaj, je ostalo za nadaljnji razplod. »Osvežitev krvi« sta zgolj besedi, ki praznega lovišča ne bosta napolnili. Škoda je velika in precej časa bo minilo, preden bomo te napake lahko popravili. Sicer pa nekateri pravijo: »Na napakah se učimo!«

Janez Toplak —
Vurberg

Nenavadni abonent

Vas, v kateri živim, je ob gozdu. Zato pride poleti in jeseni divjad na obrobne njive, kjer si potolaži prvo lakoto in šele potem gre globlje na polje. Bližina hiš

ali kakšno ščene, privezano ob njivi, nič ne moti nočnih obiskovalcev. Vem za primer, ko je bil pes privezan ob svoji hišici, pa so nekaj metrov od njega prašiči temeljito pomendrali koruzo. Ali pa, ko so prišli črnuhi na njivo, se je pes tako ustrašil, da je odtrgal verigo in cvileč pribežal domov.

Moja njiva je oddaljena od hiše okrog 100 m, kjer sem imel posajeno koruzo. Toda ščetinarji so jo izvohali in jo pridno obiskovali. Sklenil sem, da temu naredim konec ob prvem ščipu. Na stari jablani ob njivi sem si uredil visoko prežo. Vzšla je polna luna. Splezam v svoje gnezdo in čakam. Noč je bila svetla kot dan. Ura se je že bližala polnoči, a še nobenega »obiska«, le jeleni so se rukajočo oglašali, da je kar bučalo. Naenkrat zaslišim v smeri vasi čudne glasove. Že spet gre kak vinski bratec domov pa mu je pot preozka! Gledam v smeri tega godrnjanja in v mislih se jezim, da mi je pijanec pokvaril čakanje. Naenkrat zagledam na kolo vozu nekaj, kar gre po vseh štirih. Ubožec, dobro merico si ga zvrnil, da tako hodiš! Še sem bil prepričan, da je človek. Ko pride bliže, presenečen spoznam — medveda. In kar proti vasi jo je ubiral. Do kod boš šel in kam, saj so takoj hiše, sem pomislil. Toda preden je prišel do hiš, je zavil v sadovnjak, kjer je imel sosed kuhinjo za prašiče. In glej, kosmatinec meni nič tebi nič zgine v kuhinjo. Kaj ga zlomka vleče notri? Čez kakih deset minut ga spet zagledam, ko se vrača po isti poti, le brez godrnjanja. Drugi dan vprašam sosedo, če ji v kuhinji kaj manjka. »Zakaj vprašaš, si koga videl?«

Povem ji, kakšnega gosta je imela ponoči. Tedaj se udari po čelu in mi pove, da ji že nekaj večerov zmanjkuje iz škafe kuhana hrana za prašiče. Sum na sosede torej ni bil upravičen.

Naslednji večer je hrano spravila na varno. Zjutraj me pokliče, da naj nekaj pogledam. Saj sem tudi

imel kaj videti! Medved je namreč kot stari abonent prišel na večerjo. Ker ni bilo škafe, se je povzpел na kotel, ki se je pa pod neenakomerno obtežbo prevrnil, razen tega so se zrušile tudi dimnikove cevi. Gotovo je bil ropot tolikšen, da ga od takrat ni bilo več. Mogoče se je kje drugje aboniral?

Jože Vajdetič,
LD Predgrad

Vse manj zajcev tudi v našem lovišču

Veliko sem že bral o upadanju zajčjega staleža in o tem tudi premišljal. Ne vem si pravega odgovora, kakor tudi drugi ne. Vsi le bolj ali manj uginamo. Nekateri navajajo za vzrok naraščanje prometa, zankarje in strupe. A se mi zdi, da ti v našem lovišču le niso poglavitni, saj naše lovišče ne spada med take, kjer bi bil vzrok naraščanje prometa, uporabe škropil, lisice, kragulji. Po pripovedovanju starih lovcev je bilo v našem lovišču pred vojno in nekaj let po njej toliko zajcev, da je en sam lovec uplenil od Martinovega do Novega leta 40 pa tudi več zajcev, kolikor jih dandanes ne uplenimo vsi lovci skupaj v vsej lovni sezoni. Pa so bile takrat tudi lisice, kragulji in zankarji! Naše lovišče je zelo primerno za zajca, poljsko jerebico in srnjad. Od teh treh je edino še številna srnjad.

Nehote večkrat pomislim, kaj če upadanju zajca ni delno krivo preveliko število srnjadi. Imel sem že nič koliko primerov, ko je pritekel sredi belega dneva zajec iz gošče. Bil sem pripravljen, da je lisica za njim, pa je prišla srna.

Svoj piskrček k upadanju zajčjega staleža pa pristavljajo tudi domače mačke in potepuški psi, katerih je čedalje več. Drži, da vsaka muca ali pes le ni ropar, toda katera mačka in pes se bosta odrekla mladim zajcem, ki jih najmeta v meji, na travniku ali njivi za vasjo? Kmetje pa pri-



Pred kosilnico rešeni zajček

povedujejo, da z motornimi kosilnicami uničijo več le-
gel kakor prej s kosami. Ne
verjamejo pa, da škropiva
uničujejo divjad, ker do
danes še nismo našli pogi-
nulega zajca zaradi zastru-
pitve pa tudi ne zaradi ka-
tere koli zajčje bolezni.
Najbrž bi bilo najbolje, da
bi lovske družine prenehale
z lovom na zajca za leto ali
dve. Poskusimo!

Marijan Slak,
LD Trebelno

Srečanje z divjimi lovci

Kolikor se spominjam, je
bilo leta 1951 za Dan repu-
blike, ko je prišel v lovišče
naše lovske družine na lov
kot gost Otmar Cvirn iz
Maribora. S Tonetom Čer-
načem sva ga spremljala na
gamse v Belo peč, v naš
najbogatejši gamsji revir
Razporedili smo se po
gamsjih stečinah in čakali.
Gost zagleda trop gamsov
na nasprotnem pobočju. Iz-
bral je kapitalnega kozla,
pomeril in sprožil. Rezek
strel je odjeknil in trop
gamsov je zginil v goščavo.
Čez nekaj časa je Tone za-
čel klicati gosta: »Kar za-
roglje ga vleci po strmini!«
Gost pa mu odvrne, da ga
ne najde. Tone pa zopet:
»Kar dol ga vleci, kar dol!«
Ugotovil sem, da se nista
razumela. Po daljšem iska-
nju gamsa nismo našli. Na
srečo in nesrečo smo ugo-
tovili, da je kozel odnesel
zdravo kožo.

Tisti večer smo se vrnili
domov vsi trije brez plena.
Nebo se je pooblačilo in za-
čelo je rahlo snežiti. Sam
pri sebi sem pa sklenil, da
grem jutraj zopet na lov,
če bo prenehalo padati. Po-
noči se prebudim, pogledam
skozi okno, nebo je bilo
jasno, snega pa za dobro
sled.

Ob šestih jutraj krenem
proti Beli peči. V Špesovi
lovski koči zakurim v šte-
dilniku in se odpočijem.
Sonce je vzhajalo, ko sem
zapustil kočo in se napotil
proti Turnu. Počasi in pre-
vidno, da me gamsi ne bi
prezgodaj opazili in zbežali.
Splezal sem na skalno po-
lico, od koder sem imel lep
razgled in dobro kritje. Tu

sem nameraval čakati do
opolodne. Iz nahrbtnika iz-
vlečem termovko in napra-
vim nekaj požirkov vročega
čaja. V tem trenutku pa, ko
strela z jasnega, jo pribriše
v divjih skokih mimo mene
kapitalen kozel, da niti pu-
ške nisem utegnil dvigniti.
Uganka, sem si mislil. Kaj
ga je prepodilo?

Hitro in previdno odrinem
nekoliko više v nasprotno
pobočje, da bi lažje ugo-
tovil, kaj se dogaja. Usta-
vim se pod skalo v gostem
ruševju in motrim okolico.
Kar na enkrat zagledam na
vrhu skale, kamor je zginil
gams, tri divje lovce. Po-
znal nisem nobenega, ker
smo si bili precej daleč.
Ugotovil pa sem, da so opa-
zili mojo sled. Zato so drug
za drugim krenili proti šta-
jerski meji. Jaz pa jo z vso
previdnostjo hitro ucvrem
proti vrhu, da bi se jim
čimbolj približal in mogoče
le katerega prepoznal. Tik
pod vrhom na gamsji stezi
nenadoma zagledam sled
divjega lovca. Neslišno na-
daljujem pot po njegovih
stopinjah med ruševjem s
puško v roki, pripravljeno
za vsak slučaj. Na koncu
skale, oddaljene od mene
komaj dobre štiri metre,
zagledam četrtega divjega
lovca. »Orožje dol, streljal
bom!« zavpijem. Kot blisk
se požene kar po zadnjici
po pobočju in zbeži. Vpijem
za njim, da naj ne beži, da
ga poznam. Poznal pa sem
ga le po videzu, po imenu
ne. Videl sem ga namreč

na neki gorski kmetiji v
Lučah leta 1944, med vojno
kot partizan. Napotil sem
se domov, češ saj je lov na
gamse za danes itak končan.
Nekaj 100 metrov niže pa
spet opazim dvojce sledov
divjih lovcev, ki sta vodila
proti Beli peči. Torej so
tisti dan divji lovci organi-
zirali skupni lov na gamse;
saj jih je bilo kar šest na
lovu. Ni bilo torej čudno,
da smo stalno slišali strele
v okolici Turna in Bele
peči, večkrat pa tudi našli
ostanke iztrebljenih gam-
sov.

Ko sem prišel domov, sem
sedel za pisalni stroj in kot
tajnik LD napisal pismo ko-
mandirju postaje Ljudske
milice v Lučah. Prosil sem



Foto J. Bogataj: Ščinkavec

ga, naj nam pomaga zatre-
ti divji lov.

Ni minilo štirinajst dni, ko
je družina prejela obvestilo
od LM Luče, da so zaplenili
enajst neprijavljenih pušk
raznih kalibrov, njih last-
nike pa predlagali za ka-
znovanje.

Avgust Ramšak,
Črna na Koroškem

Zračna puška – flobert

V zadnjih letih, ko se naši
delavci, zaposleni v tujini,
vračajo na dopust, se je
močno razpasla »bolezen«
zračna puška — flobert.
Zračno puško je možno
namreč predelati tudi v flo-
bert. Že zračna puška sama
bi morala biti pod strogo
kontrollo, ker v rokah brez-
vestne osebe pomeni smrt za
drobne ptice. Zračna puška
je namenjena za streljanje
v papirnato tarčo, ne pa za
lov. Menim pa, da jo lahko
smatramo tudi kot lovno
sredstvo. Po 20. čl. republi-
škega zakona o lovstvu pa
je nepoklicanim prepove-
dano hoditi po lovišču s
tako imenovanimi »lovnimi
sredstvi«, razen po javnih
poteh in stezah. Kdor stori
ta prekršek se po 28. čl.
istega zakona kaznuje z de-
narno kaznijo od 50—1000
din. Razen tega pa se sme
izreči tudi varstveni ukrep
odvzema predmetov, ki so
bili uporabljeni za prekr-
šek.

Čemù je sploh dovoljena
ta nevarna igrača? Ko da
ne bi bilo dovolj drugih

igrač! Tako neodgovorno je
možno pač streljati edino z
zračno puško, saj so naboji
skoraj zastojni. Za lov je
zelo uporabna tudi zato, ker
ne počì in torej ne splašì
ptic. Če ne zadene prvi strel,
zadene drugi, tretji ali če-
rti. Z zračno puško pade
malo vrabcev, ker so raz-
meroma previdni in plašni,
pač pa druge koristne drob-
ne ptice. Vendar se lastniki
zračnih pušk radi izgovar-
jajo, češ da streljajo vrabce.
Zračna puška, predelana v
flobert, je pa nevarno sred-
stvo za pobijanje večjih
ptic, npr. fazanov, jerebic.
So primeri, da kršitelja za-
lotimo pri dejanju, mu od-
vzamemo orožje in ga izro-
čimo milici. Ker pa ni
dovolj dokazov, je lastniku
»morilna igrača« vrnjena.
Menim, da bomo kljub naši
široki demokraciji vendar
moralì nekaj ukreniti proti
tem »lovnim sredstvom«.
Končno je to tudi naša dolž-
nost, saj smo se lovci vklju-
čili v akcijo varstva narave.

Jožko Korpar,
LD Bresnica — Podgorci

Popravka

V zapisu »Ali je tak od-
nos pravičen?«, Lovec št.
12/1971, stran 373, tretji
stolpec, je pomotoma na-
vedeno lov. leto 1970/71,
namesto pravilno 1969/70.

Avtor

V lovišče LD Škofja Loka
so spustili 2 ovna in 6 ovc,
in ne narobe, kakor je v
»Lovcu« št. 1/1971, stran 18.

Vprašanja – odgovori

Žličarica in žličarka

Vprašanje:

V »Lovcu« št. 9 — 1970, stran 259, je na sliki med več divjimi racami tudi žličarica, ki naj bi jo bilo dovoljeno loviti.

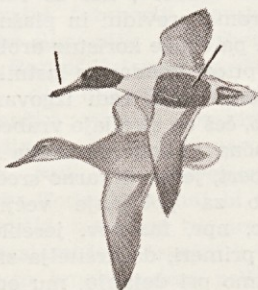
V 3. čl. republiškega zakona o lovstvu pa je med vse leto zaščiteno divjadjo navedena žličarka.

Ali ne gre za isto vrsto divjih rac z nekoliko različnim imenom?

A. G., Maribor

Odgovor:

To sta dve povsem različni ptici. Žličarica (*Anas clypeata*) je rasa, spada to-



Žličarica



Žličarka

rej v red plojkokljunov, žličarka (*Platalea leucorodea*) pa ni rasa, ampak močvirnik, torej ptica iz reda močvirnikov. Žličarica ima žličast, spodaj mnogo širši kljun kakor na korenu. Samec ima črno

glavo in vrat, prsi bele, podrepna peresa črna, trebuh rjav. Samica je v splošnem rjava. Zrcalce je kovinsko zeleno. V Sloveniji je redkejša preletna ptica. Lov na to raco je dovoljen od 1. 8. do 31. 3., vendar naj bi ji lovci prizanašali, ker postaja zelo redka.

Žličarko bi bilo za razlikovanje od žličarice bolje imenovati navadna ali bela žličarka. Dolga je 86 cm. Je snežno bela, ob valjenju pa dobi okrasto rumeno liso na prsih. Ima žličasto razširjen, črn in na koncu rumen kljun, karmínasto rdeče oči, čopo na zatilju ter črne noge. Mladiči nimajo čope in imajo rdeč kljun. Najraje prebiva ob plitvih širokih vodah, v zaraslih močvirjih in ob rečnih izlivih. Gnezdi v trstičju. Njeni glasovi so nizki, kruleči, s kljunom klopoče. V Evropi je žličarka selivka. Gnezdi na Nizozemskem, včasih tudi na Danskem in Gradiščanskem. Doma je širom po Aziji tja do Mongolije in Japonske, v Bengaliji in na Cejlonu. V Sloveniji je redka preletna ptica in vse leto zaščitena. V Ameriki od Floride in Mehike do Čila in Argentine navadno ali belo žličarko nadomešča rožnata žličarka.

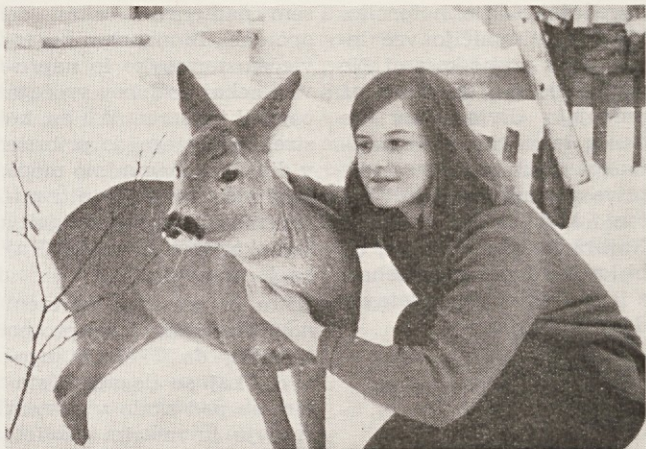
F. Cvenkel

Mladi pišejo

Naša srnica

Ko jo je očka lovec prinesel, je bila še čisto majhna. Po hrbtu je imela še nekaj belih pik. Zdaj pa je že lepa srna, stara 2 leti. Najprej je bila zelo plaha, zdaj pa se je že privadila ljudi. Najrajši ima mene, saj tudi najbolj skrbim zanjo. Lovska družina jo je namerala prodati, a je po moji zaslugi ostala doma.

Ker ne živimo na deželi,



Irena in srnica se imata radi

kjer bi bila lahko kar zunaj, jo imamo v velikem vrtu ob hiši. Vendar je že večkrat ušla. Zmeraj pa se je sama vrnila, ker ve, kje dobi dobro hrano. Saj bi bila lahko kar zunaj, a se bojim, da je ne bi pokončal kak pes.

Tudi moj očka ima lovskega psa. A njega se srna ne boji, celo prijatelja sta. Kadar srnico pride pogledat kak tuj človek, pes srdito laja, kakor da bi se bal zanjo.

Naša srnica je živahna in navihana žival. Zelo rada je sladkarije in kruh, poleg druge hrane seveda. Zato je kar lepo rejena.

Ker imam dopoldan šolo, je takrat sama. Hodi po vrtu in milo veka. Ko se vrnem, je spet vesela in razigrana. Sicer pa je večkrat pri njej očka, ki ji vedno prinese kaj dobrega za pod zob.

Moj starejši brat Mitja jo je enkrat plašil in zdaj se ga srnica boji. Ne mara se mu približati.

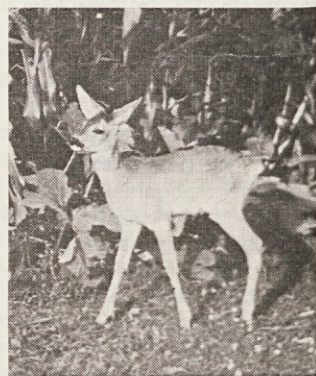
Srnico imam zelo rada, saj je res lepa žival. Upam, da bo še dolgo ostala pri nas.

Irena Marušič,
Dol. Logatec

Naša nepozabljena Bobika

Pred leti sta nam Fran Kapun, takratni starešina LD Oplotnica, in njegova žena z avtomobilom pripeljala majhno srnico. Z veseljem smo jo sprejeli. Klicali smo

jo Bobika. Ker je moj oče lovec, imamo lovskega psa. Ime mu je Blisko. Z Bobiko sta bila velika prijatelja. Večkrat sta skupaj pila mleko. V začetku je bila plaha, a se je hitro udomačila. Ko je bila še majhna, je spala na divanu. Z očetom je šla povsod. Tudi mene je spremljala v trgovino. Nekega dne pa je odšla v gozd. Vsem je bilo hudo, najbolj pa meni, saj sva si bili dobri prijateljici. Tri mesece je ni bilo. Ko sva se nekega dne z mamom vračali s polja, pa je od nekod pritekla. Zopet smo bili srečni. Ker se je vedno pogosteje vračala v gozd, smo vedeli,



da nas bo za vedno zapustila. Bobika je bila najbolj priljubljena živalca pri naši hiši. Na sliki vam predstavljam mojo najboljšo prijateljico.

Bobika je bila četrti član naše družine, zato nam bo ostal prelep spomin nanjo.

Jožica Konec,
Čadram pri Oplotnici

Lovska organizacija

LD Grosuplje ima svoj prapor

Lovska družina Grosuplje je razvila svoj prapor. Požrtvovalno delo njenih članov je bilo lani, 6. septembra, kronano z lepo slovesnostjo pred poslopjem občinske skupščine na Grosupljem.

Izpolnila se je dolgoletna želja, da ima tudi ta najštevilnejša lovška družina grosupeljskega območja svoj prapor.

Pokrovitelja prapora sta Gozdno gospodarstvo Ljubljana in hotel »Turist«, Ljubljana. Pohvaliti je treba prizadevnost vseh članov družine, posebej pa izreči zahvalo več gospodarskim organizacijam, ki so darovale praporske trakove ali kako drugače pod-

prle prizadevanja lovške družine.

Razvitje prapora pa je hkrati tudi nagrada za večletni trud grosupeljskih lovcev, ki so pripomogli, da je lovišče dobro urejeno in tudi tehnično opremljeno. V lovišču je dovolj srnjadi in zajcev, prehodni je jelen, stalnejši so divji prašiči. Dobro napreduje stalež fazanov in jerebic. Naravni pogoji v lovišču so danes seveda drugačni kakor pred zadnjo svetovno vojno. Okoli l. 1930 je tedanji lovozakupnik poskusil z naselitvijo fazanov. V Koščakov hrib je spustil nekako 100 odraslih fazanov in fazank. Čez nekaj let ni bilo v lovišču nobenega fazana več. Poskus ni uspel. Sedanja prizadevanja pa žanjejo uspehe. V ravnini okoli Grosupljega odstrelimo letno 50 do 60 fazanov. Medtem ko je takoj po vojni stalež zajcev nadoval, je v zadnjih letih prav zadovoljiv — uspeh premišljenega odstrela in večkratnih večjih vlaganj. Uspešno je pokončevanje

roparic. S stalnimi zadolžitvami vseh lovcev po revirjih in z množičnimi akcijami učinkovito kontroliramo lovišče. Seveda so v zadnjih letih odtekli iz družinske blagajne težki milijoni za nabavo žive divjadi — zajcev, fazanov in jerebic — ter za gradnjo raznih naprav v lovišču.

S takim delom nadaljujemo. Letno potrošimo več denarja za vzdrževanje in gradnjo lovskih objektov ter njiv, kakor je iztržek za uplenjeno divjad. Z načinom nagrajevanja za delo in pokončevanje roparic po našem vzorcu dosegamo boljše rezultate z znatno manj denarja, kakor bi ga na primer morali odšteti za dva poklicna čuvaja, ki bi bila sicer potrebna za tako obsežno lovišče.

Obetajoči so izgledi za naprej: nesporno strokovno vodstvo, dobro tovarištvo, spoštovanje dogovorov, sodelovanje z gozdarji, skrb za mlade lovce in uveljavljanje discipline — to so temeljni kamni naše LD.

I. Š.

Iz LD Brdo pri Ljubljani

Že več let nismo v »Lovca« ničesar napisali o Lovski družini Brdo. Na zadnjem občnem zboru pa smo sklenili, da se bomo odslej večkrat oglasili.

Dne 9. januarja t. l. smo imeli družabni večer, na katerem je starešina poročal tudi o delu v preteklem letu. Tega dne ob 18. uri se nas je zbralo v sindikalni dvorani Doma na Bokalc 22 članov, 21 naših žena, 2 mladince in 6 drugih gostov. Najprej smo si ogledali nekaj filmov o življenju divjadi: o zvitorepi lisici, o skrbni materi medvedki in njenih mladičih, o medvedu samotarju in njegovi ženitvi, o naši gorski divjadi — gamsu, kozorogu, muflonu, svizcu in planinskem orlu. Prijetno smo bili presenečeni ob zadnjem filmu o starem kozorogu, ki ga je uplenil maršal Tito.

Po skupni večerji je navzoče pozdravil starešina, ki je izrekel posebno dobrodošlico našim ženam s skromno zahvalo, ker so marsikatero nedeljo samevale, ko smo bili mi v lovišču. Nato je prebral poročilo o delu. V preteklem lovskem letu smo do 9. januarja opravili preko 600 ur dela pri postavitvi voljere, gradnji visokih prež, obdelavi dveh njiv, spravilu pridelka, postavitvi 6 krmišč za srnjad in 21 za fazane itd. Za zimsko krmljenje smo imeli dovolj koruze in krmnega ohrovt kot lastnega pridelka. Pripravili smo tudi dovolj vejnikov. Nabavili smo fižol, peso in jabolka ter vse uskladiščili čim bližje krmišč.

V lovišče smo lani spomladi spustili 40 jerebic, poleti 200 fazanov in v jeseni še 60 jerebic. Tako smo samo za živo divjad izdali preko 9000 din. Žal se investicija za jerebice ni obnesla. Jerebice imamo sicer v lovišču, vendar zadnja leta njihove staleže pada, zato smo ga hoteli popraviti. Po izpustu se stalež ni popravil, ampak še poslabšal.

Odstrelni načrt smo pri srnjadi prekoračili za 10 %, pri zajcih smo ga izpolnili

Slovesnost je začel starešina lovške družine France Zaviršek (pred mikrofonom), slavnostni govor je imel dr. Stane Valentinič. Zbrane lovce in druge občane grosupeljske občine sta pozdravila tudi tajnik Lovske zveze Slovenije Ive Krevs in predsednik Zveze lovskih družen Ljubljana Ivče Majcen



samo 50 %, pri fazanih pa 70 %.

Finančni uspeh gospodarjenja pa je bil kljub temu boljši kakor v preteklem letu. Predvsem zaradi večjega dohodka od inozemskih lovcev in boljše prodaje plena.

Na koncu je starešina čestital jubilarntu Milanu ob njegovi 70-letnici in mu izročil Red za lovske zasluge II. stopnje, s katerim ga je odlikovala Lovska zveza Slovenije. Zahvalil se mu je za njegovo uspešno delo v družini in prizadevanje za napredek lovstva na širšem območju. Zaželel mu je zdravje in dober pogled še vrsto let.

Potem se je pričela zabava, ki se je prav razživela šele po lovskem krstu. Frido in Sandi sta uplenila prvega srnjaka in sta morala pred lovsko sodišče. Predsednik sodišča je obrazložil pomen in izvor krsta, tožilec je prebral obtožnico. Obtoženca sta se skrbno zagovarjala in še kar dobro odgovarjala na zastavljena vprašanja. Kazen je bila sicer telesna, toda le simbolična. Palica s podpisima jima bo v spomin na ta večer.

M. B.

Lovska družina Rogaševci odprla svoj lovski dom

LD Rogaševci je v nedeljo, 20. septembra 1970, proslavila pod pokroviteljstvom LZ Prekmurje 25. obletnico osvoboditve z otvoritvijo novozgrajenega lovskega doma.

Lepega sončnega jesenskega dne so se v prijetnem gozdičku nad naseljem Rogaševci in Jurij, kjer stoji lovski dom, zbrali lovci skoraj iz vsega Prekmurja in občani Rogaševci ter drugih okoliških vasi, da skupno s člani rogaševske lovske družine ob pestrem kulturnem programu in sodelovanju kvarteta Radia Murska Sobota proslavijo ta dogodek.

Starešina Franc Recek je ob pričetku posebej pozdravil vse prisotne občane, predstavnike lovske družine, predvsem pa pokrovi-



Predsednik LZ Prekmurje Janez Drvarič odpira lovski dom LD Rogaševci

telja Janeza Drvariča, predsednika LZ Prekmurje. Po kratkem nagovoru o pomembnosti slavnosti je povzel besedo tajnik LD Rogaševci Štefan Lanjšček, ki je v zgoščenih besedah opisal uspehe LD, ki jih je dosegala v zadnjih letih.

Nato je spregovoril predsednik LZ Prekmurje Janez Drvarič, ki je predvsem pohvalil aktivnost članov LD Rogaševci in poudaril vlogo lovstva in njegove naloge v današnjih razmerah ter končno na slovesen način ob streljih iz lovske puške prerezal zeleni trak in izročil lovski dom v uporabo članom LD Rogaševci.

Zgraditev lovskega doma je bila dolgoletna želja lovcev rogaševske družine. Da bi delo pri gradnji teklo čimbolj organizirano, je bil izvoljen petčlanski gradbeni odbor najaktivnejših članov, s predsednikom Viktorjem Kornhauserjem. Tej akciji so se prostovoljno odzvali tudi nekateri nelovci, ki so po svojih močeh prispevali k uresničitvi načrta. Da je bila prizadevnost članov res vsestranska, priča dejstvo, da je na mestu, kjer stoji danes lovski dom, 1. 6. 1970 še rasel gozd. Prostovoljnega dela članov

je bilo preko 2000 ur. Poleg tega pa so tudi drugi občani in pripadniki JLA nudili vsestransko pomoč pri delu, prevozi in v materialu, skupaj v vrednosti preko 2000 din. Za požrtvovalnost in prizadevnost je več članov LD prejelo tudi pismena priznanja.

Da je družina tak objekt lahko zgradila, gre zasluga in zahvala tudi sosedni LD Cankova, predvsem pa LD Grad, LD Radovci in LZ Prekmurje, ki so nam omogočile brezobrestno posojilo, obratu za gozdarstvo pri KIK Pomurka v Murski Soboti za gradbeno par-

celo ter vsem drugim, ki so omogočili, da smo dela nemoteno dovršili.

Otvoritvi lovskega doma je sledil kulturni program, ljudsko rajanje in streljanje na umetne golobe, kjer je dosegel prvo mesto Geza Hodošček.

Š. L.

Lovski dom LD Rogatec

Preuredili smo ga iz vinskega hrama na Trških goricah. V njem se zbira lovska družina na posvetih, tu se lovci učijo in veselijo,

Lovski dom LD Rogatec



v njem razpravlja upravni odbor o tekočem in bodočem delu v lovišču. Dom je skromen, a lepo urejen, domač. Iz kože lahko ob jutrih in večerih opazuješ srnjad, zajce in fazane. Koči pripada tudi zemljišče, na katerem ima LD svoje gojitvene naprave, pa tudi vinograd in sadovnjak.

Dom upravlja že 11 let Martin Križanec-Vlado, ki je konec aprila letos praznoval svoj 50-letni življenjski jubilej. Ob tej priložnosti mu kot bivšemu gospodarju in sedanjemu blagajniku LD ter upravitelju našega lovskega doma iskreno čestitamo vsi člani LD Rogatec.

A. K.



Janko Perat

Pisateljvati je začel leta 1952, najprej v »Lovcu«, katerega zvest sodelavec z razpravami, črticami in po-vestmi je vseskozi. Lani je izdal knjigo »Umirajoči čas«, posvečeno borcem, ki so prišli v NOV iz Afrike. Drugo knjigo, posvečeno lovu, pripravlja, snuje pa že tretjo.

Uglednemu lovskega tova-rišu želimo ob njegovem srečanju z Abrahamom mno-go uspeha s pisateljstvom in mnogo zadovoljstva na lovskega pohodih ter da bi še mnogokrat zdrav in čil obiskal svoje skale in kočo na Črni prsti, ki mu je gostoljubno odprta kakor njegova »Gora«.

Dragi Janko, še na mnoga zdrava in srečna leta!

LD Podbrdo
in uredništvo »Lovca«

Milan Klančnik, član LD Vojnik, lovovodja, učitelj lovske etike in pravičnosti, lovec od mladih let, se je letos februarja srečal z Abrahamom. K petdesetlet-nemu življenjskemu jubi-leju mu iskreno čestitamo ter želimo še mnogo zdra-vih, zadovoljnih let in do-ber pogled.

Člani LD Vojnik — F. K.

Anton Andoljšek iz Gor. Lepovč, član LD Ribnica, praznuje 50-letnico svojega življenja. Izhaja iz napred-ne delavske družine, ki se je zgodaj odzvala klicu NOB. Tone je postal akti-

vist leta 1942. Je lovec od mladih nog in sedaj v loviš-ču uspešno opravlja lov-skočuvajsko službo. Bil pa je tudi član upr. odbora in drugih organov LD. Ob ju-bileju mu čestitamo in že-limo še mnogo let zdravja ter ravne cevi.

LD Ribnica
na Dolenjskem

Iz LD Videm ob Savi

Alojz Frnazarič, večletni član upravnega in nadzor-nega odbora LD, praznuje svoj 70-letni življenjski ju-bilej in 50 let lovskega udejstvovanja. Kljub bo-lezni je še vedno vreden in aktiven v lovskega vrstah.

Alojz Ožbolt in Rudi Korit-nik, večletna člana uprav-nega in nadzornega odbora ter 25 let lovca, sta se pa pred nedavnim srečala z Abrahamom.

Vsem jubilentom je lovska družina podelila diplome v znak priznanja za njihov trud in uspehe. Čestitamo jim in želimo še mnogo za-dovoljnih let ter uspehov v lovskega vrstah.

LD Videm ob Savi

Franc Koprivec, ustanovni član LD Grosuplje, je praznoval 70-letnico. Franc z Mlačevega je še vedno trd-na dolenjska korenina, vzoren lovec, ki nikoli ne odreče nasveta in pomoči mlajšemu lovcu. Še vedno si tudi oprta nahrbtnik krme in jo ponese do krm-išč.

Dragi Franc, čestitamo k jubileju in ti želimo še mno-go zdravih let in lovskega doživeti v lepih grosupelj-skih gozdovih.

Člani LD Grosuplje
— I. Š.

Jože Babič iz Loke je fe-bruarja letos izpolnil 70 let, **Miran Kolšek**, soustanovi-telj LD, pa je pred nedav-nim praznoval 60-letnico svojega življenja.

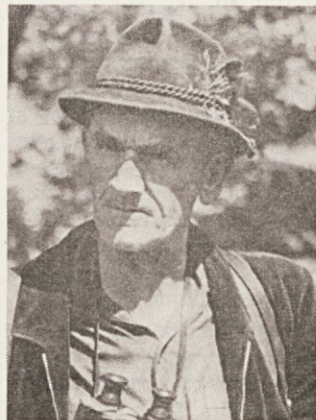
Dolgoletnima članoma, vest-nima gojiteljema divjadi in dobrima lovskega tovari-

šema iskreno čestitamo in jima želimo še mnogo let krepko zdravje in dober pogled.

LD Starše — M. S.

Albin Praprotnik - Cimpk, član LD Jesenice, je praznoval 12. 3. 1971 svoj 70-letni življenjski jubilej. Že leta 1924 je bil zaprisežen čuvaj v Srednjem vrhu. Ob 70-letnici praznuje tudi 50-letno udejstvovanje v lovstvu. Med okupacijo se je vključil v NOB, po osvoboditvi pa je bil med ustanovitelj naše LD in prvi pomožni čuvaj. Za svoje udejstvovanje je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge. Za njegov jubilej smo ga izvolili za častnega člana LD. Lovski tovariši mu že-limo še mnogo zdravih in veselih let ter veliko lov-skega užitka.

LD Jesenice na
Gorenjskem — O. C.



Albin Praprotnik

Franc Koprivec



Umrli

Dr. Bogdan Kurbus

Zglednega lovca, iskrenega lovskega tovariša in prijatelja dr. Bogdana Kurbusa ni več. Zimskega dne v drugi polovici januarja, le nekaj dni zatem, ko je v težki bolezni dopolnil 76 let življenja, smo ga spremili na njegovi zadnji poti.

Bogdan je že v mladeniških letih kot velik ljubitelj prirode vzljubil tudi lov. Z očetom je lovil po poljih in gozdovih okrog Šentvida pri Grobelnem, kjer je tedaj oče učiteljeval.

Leta 1932 se je dr. Kurbus vključil v lovsko družbo lovišča Medvode; vseč mu je bil lov po razglednih gričih okrog idiličnega Tehovca.

Kmalu po osvoboditvi se je priključil Lovski družini Medvode, ki jo je kot starešina več let uspešno vodil. Leta 1955 se je odločil za Lovsko družino Šentvid, ki ji je bil nekaj let tudi starešina; tu je bilo lovišče bolj pri roki in tudi teren lažji. Ko je po letih zaradi bolezni redkeje zahajal v lovišče, ga je družina izvolila za častnega člana.

Še posebno pa moramo poudariti pokojnikove zasluge za lovsko organizacijo. Enajst let je požrtvovalno in uspešno vodil tajniške posle Lovske zveze Ljubljana.

Dr. Bogdan Kurbus



na, hkrati pa je bil tudi član komisije za lovske izpite, izpraševalec za lovske predpise.

Dr. Kurbus je bil tudi zelo agilen sodelavec pri glasilu »Lovec«. Njegovi strokovni in drugi članki, deloma prirejani po tuji lovski literaturi, kažejo njegovo veliko lovsko razgledanost. Spričo naštetih lovskih dejavnosti in zaslug ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za lovske zasluge in z redom za lovske zasluge II. in I. stopnje.

V zvezi z vsem tem in s gostnimi stiki z lovci pri dolgoletnem tajniškem delu si je dr. Kurbus pridobil velik ugled in širok krog prijateljev. Tudi tu je izžarevala njegova lepa podoba, v kateri so se združevale delavnost, resnost, taktčnost, pa tudi zdrav humor. Ganljivo je bilo, ko smo vračali truplo pokojnega Bogdana materi zemlji; ko se je po poslovilnem govoru Ljubana Zadnika oglasil lovski rog, so mu številni lovski tovariši položili v grob zelene vejice kot zadnji lovski pozdrav. Naj ti bo, dragi Bogdan, lahka domača zemlja, ki si jo zelo ljubil in se zanjo tudi boril!

Lovski družini Šentvid
in Medvode
Zveza lov. družin
Ljubljana

Andrej Podgornik, član LD Tribuša, nas je v 68. letu starosti za vedno zapustil. Bil je soustanovitelj LD in večletni član upravnega in nadzornega odbora. Tribuški lovci ga bomo kot dobrega in vedrega tovariša še dolgo ohranili v lepem spominu.

LD Tribuša

Anton Blatnik-Štuc, član naše LD, 16 let član lovske organizacije, skrben gojitelj in varuh divjadi, se je julija 1970 smrtno ponesrečil, star 38 let. Iskrenega tovariša bomo večkrat pogrešali. Naj mu bo lahka domača gruda!

LD Suha krajina —
J. Z.

Julij Gliha, večletni član upravnega odbora LD, nosilec partizanske spomenice 1941, rezervni častnik in upokojeni direktor podjetja Elektro Krško, se je v 57. letu starosti preselil v večna lovišča. Dne 26. 12. 1970 smo se na pokopališču v Ljubljani poslovili od njega tudi videmski in drugi lovci. Zaslužnemu lovcu in borcu ter iskrenemu tovarišu trajen spomin!

LD Videm ob Savi

Albert Lovrenčič, član LD Drvanja-Benedikt, se je komaj 27 let star 6. marca 1971 smrtno ponesrečil. Bil je lovec z dušo in srcem, z lepimi lovskimi vrlinami in sposobnostjo.

V naših srcih bo vse do konca naših dni ostal živ spomin na pravega slovenskega lovca.

LD Drvanja-Benedikt
v Slov. goricah

Pavle Čož, član LD Dobovec, nas je 11. 2. 1971 v 67. letu starosti za vedno zapustil. Zelene bratovščine je bil član že pred vojno, član naše LD pa od njene ustanovitve leta 1946. Odlikovan je bil z znakom za lovske zasluge.

Ob slovesu smo požrtvovalnemu lovcu spustili zelene vejice na njegovo krsto v preranem grobu, zadonel mu je lovski rog in strel iz lovskih pušk so mu jeknili v zadnji pozdrav. Dobrega lovskega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

LD Dobovec

Ivanu Kumru, članu LD Koprivna-Topla, je v 71. letu starosti 6. februarja 1971 za vedno prenehalo biti srce. Bil je soustanovitelj in najstarejši član družine, pol stoletja lovec, dober lovski tovariš, gojitelj divjadi in vzgojitelj mladih lovcev. Ob odprtem grobu so mu jeknili strel iz lovskih pušk v poslednji pozdrav. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Lovci LD
Koprivna-Topla

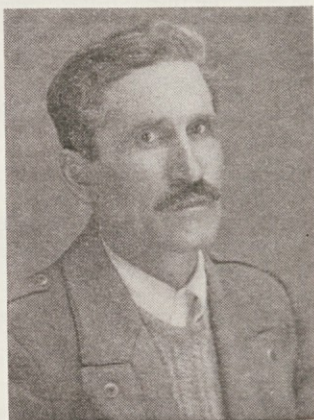
Boris Tavčar, član LD Vojkovo-Podnanos, je preminil v 64. letu starosti 5. februarja letos. Živel je v Ljubljani, vendar ga je rodna gruda vedno vabila med svoje lovske tovariše v rodni kraj. Oprosti Boris, ker Ti na pokopališču v Dravljah pri Ljubljani ni zadonel v poslednje slovo naš lovskega rog in nismo položili smrekovih vejic na Tvojo krsto. Toda na naših lovskih pohodih boš v naših mislih in spominih še dolgo z nami kot naš dobri svetovalec in tovariš.

Člani LD Vojkovo-
Podnanos

Mate Bibica, tajnik LD Čezsoča šest let in 14 let njen član, je umrl 2. 2. 1971, star komaj 51 let. Svojo mladost je preživel v rodni Dalmaciji. Že leta 1941 se je priključil osvobodilnemu gibanju. Junija 1942 je vstopil v Pelješki partizanski odred, bil je borec Biokovskega in Imotskega partizanskega odreda, končno XII. dalmatinske brigade. Leta 1952 je prišel v naše kraje kot oficir JLA. S svojim umirjenim in poštenim značajem si je pridobil našo naklonjenost, spoštovanje in ugled. Kmalu po vstopu v našo družino je postal starešina, pozneje pa tajnik. Kljub bolezni je do zadnjega redno zahajal v lovišče in bil aktiven na vseh področjih. Zato nas je njegova smrt tem bolj prizadela.

LD Čezsoča

Ivan Kumer



Lovska kinologija

Mednarodna razstava psov v Ljubljani

Kinološka zveza Slovenije bo priredila 6. in 7. junija 1971 v hali »Tivoli« v Ljubljani mednarodno razstavo psov vseh pasem, ki je v programu kinološkega leta, zlatega jubileja DLP in hkrati 50-letnice organizirane kinologije v Jugoslaviji.

Ta razstava bo največja kinološka manifestacija leta 1971 v Jugoslaviji. Za razstavo je veliko zanimanje doma in na tujem. Lovski psi bodo razstavljeni v nedeljo, 6. junija, službeni in drugi nelovski psi pa v soboto, 5. junija 1971.

Psi bodo v boksih razdeljeni po pasmah in starosti. Bokse je nabavila po načrtih strokovnjakov Kinološka zveza Slovenije. Za vsako pasmo bo odrejen ocenjevalni krog. Psi bodo ocenjeni po zunanosti in sicer: odlično (modri trak), prav dobro (rdeči trak), dobro (rumeni trak), zadostno (zeleni trak).

Odlično ocenjen pes lahko dobi naslov:

(iz razreda zrelih)

Kandidat za mednarodnega prvaka — CACIB,

Kandidat za prvaka Jugoslavije — CAC,

Prvak Slovenije 1971,

Prvak Ljubljane 1971,

(iz razreda mladih)

Mladinski prvak Ljubljane 1971.

Na razstavo se lahko prijavijo tudi zreje skupine. Prireditelj želi, da razstavimo lovske in športne pse v čim večjem številu, da prikazemo svetu naše pse, predvsem naših domačih avtohtonih pasem. Pokažimo svetu, kakšen kulturni odnos imamo do psa in kako visoko cenimo prijateljstvo in zvestobo našega štirinožnega pomočnika!

V. P.

Ali je naziv pasja kuga ustrezen?

V 4. št. Lovca 1968 je dr. Vj. Simčič podrobno opisal tako imenovano pasjo kugo. Ta bolezen se prav zadnje čase precej pogosto pojavlja v Ljubljani. Pripominjam, da je ta naziv za omenjeno bolezen neprimeren oz. napačen. Slovenci zanjo nimamo lastnega izraza kakor npr. Hrvati, ki ji pravijo ščenečak (od besede ščene, tj. mlad pes). Pri nas pa smo se večinoma posluževali nemškega naziva »Die Staupe« ali na Primorskem, po italijansko, »cimurro«. Podobno bolezen pri konjih imenujejo Nemci konjska influenza, kar pomeni gripa. Sicer pa smo jo Slovenci enostavno imenovali pasja bolezen, to zato, ker je pri psih najbolj pogostna. Izraz pasja kuga pa si je nekdo izmislil šele po vojni, ker te besede pred tem nismo poznali.

Noben evropski narod nima te bolezni za kugo. Kuge zajemajo namreč vedno široka območja, pojavljajo se, kakor medicinsko pravimo, epizootično. Druge nalezljive bolezni, ki so omejene samo na določen okoliš, pa imenujemo enzootične. Kuge so tudi dosti bolj prenosljive, a tudi smrtnost je večja, npr. pri kokošji ali prašičji kugi. Ker je pasja bolezen povsem enzootičnega značaja, jo imenujemo pasja gripa ali pasja influenza, kar tudi medicinsko najbolj ustreza.

Menim, da ne bi smeli v kinološki literaturi naziva pasja kuga širiti in ga celo popularizirati, ker vse govori proti temu. Tako pogrešno nazivanje moramo zavreti, dokler je še čas, ker bo sicer ta napaka dobila domovinsko pravico in jo bo težko izkoreniniti.

Stanko Arko, dipl. vet.

Odlikovanja

Kinološka zveza Slovenije je odlikovala z navedenimi odlikovanji naslednje tovariše:



Arno, JRP 5233, nem. kdl. ptičar, mladinski prvak na mednarodni razstavi psov leta 1968 v Ljubljani, Rez. CACIB na mednarodni razstavi psov leta 1969 v Mariboru, Prvak Zagreba 1970 z oceno 1 a ter CACIB na mednarodni razstavi psov leta 1970 v Zagrebu. Lastnik Alojz Holc, Žerovinci 30, p. Ljutomer

Red I. stopnje:

Rado Pehaček, predsednik LZS, Ljubljana.

Otmar Kreačič, predsednik JKS, Beograd.

Maks Turk, Ljubljana.

Red II. stopnje:

Milan Ivezić, Alfonz Mazlu, dr. Branko Palčič, dr. Ivo Tavčar, Franc Sekne, Franc Rebernik.

Zlati znak za zasluge:

Rado Čenčič, Janez Gederer, Leopold Weiss, Oresto Bordon, Miroslav Confidenti, Janez Dolničar, Aleksander Drozdovski, Štefan Hajduk, Vili Fonda, Sonja Jenko, Stane Logar, Antonija Pleničar, Štefan Tausig, Mirko Teršan, Janez Udovič, Alfonz Vahčič, Anton Vodopivec, Jurij Vrečar, Martin Klemenčič, Franci Flis, Vekoslav Španger, Vekoslav Tanko, Lenart Zupan, Konrad Seidl.

Srebrni znak za zasluge:

Jelka Bizjak, Alojz Bračko, Anton Černač, dr. Franjo Dolinšek, Mirko Fluher, Peter Fabijani, dr. Vladimir Guzelj, Tomaž Gederer, ing.

Boris Hamerla, Marko Lokar, Dušan Marc, Rudolf Perič, Jože Pangerl, ing. Milovan Pleskovič, Leopold Riedl, Jože Špiler, Stane Turk, Viktor Vrenjak, Franc Rakuša, Jože Selan.

Vsem odlikovancem čestitamo.

Iz pisarne KZS

Prijavljene paritve

Vsi navedeni plemenjaki in plemenjakinje so uspešno prestali preizkušnjo naravne zasnove ali bili uspešni na tekmah.

Resasti jazbečarji:

Lump Reseniški, JRJri 1235 — Cica Rakovška, JRJri 1214, leglo 18. 5. Rejec Jože Ban, Lokev 74, 66 215 Divača.

Nemški prepeličarji:

Lord v. Buchenrausche, JRP Pr 12 — Hojka Celjska, JRP Pr 15, leglo 29. 5. Rejec Andrej Hafner, Binkelj 25, 64 220 Škofja Loka. Kuno v. Geroweier, JRP Pr 11 — Rika Savinjska,

JRP Pr 137, leglo 9. 5. Rejec Darko Kumer, Dvorjane 19, 62 241 Spodnji Duplek. Lord v. Buchenrausche, JRP Pr 12 — Hitra Šmohorska, JRP Pr 10, leglo 24. 4. Rejec Albin Klančnik, 63 250 Rogaska Slatina 60. Lord v. Buchenrausche, JRP Pr 12 — Ciba Poljčanska, JRP Pr 139, leglo 10. 5. Rejec Anton Zlatič, Cesta 4. julija 79, 68 270 Krško. Kuno v. Geroweier, JRP Pr 11 — Frika Šmohorska, JRP Pr 05, leglo 4. 5. Rejec Stanko Valand, Sp. Poljčane, 62 319 Poljčane.

Koker španjeli:

Demon Uskovniški, JRŠK 596 — Člasi, JRŠK 544, leglo 16. 5. Rejec Cvetko Doplihar, Adamičeva 1, 63 000 Celje. Bili, JRŠK 734 — Beba Kokrška, JRŠK 1315, leglo 22. 5. Rejec Milko Dobravec, Devinska 6, 61 000 Ljubljana. Bili, JRŠK 734 — Brina Kokrška, JRŠK 1325, leglo 16. 5. Rejec Drago Jazbec, Valjavčeva 3, 64 000 Kranj. Bili, JRŠK 734 — Diana 605, leglo 23. 4. Rejec Hubert Plaznik, Draga 3, 61 430 Hrastnik.

Springer španjeli:

Cormac v. Tachernsee, JRŠŠ 602 — Ajka, JRŠŠ 168, leglo 12. 5. Rejec Franc Flere, Pusto polje, 63 341, Šmartno ob Dreti. Eko Škalski, JRŠŠ 166 — Cuka, JRŠŠ 607, leglo 3. 5. Rejec Karlo Šrumpf, Log 2, 62 342 Ruše.

Nemški kdl. ptičarji:

Aron, JRPki 7008, — Bistra, Obreška, JRPki 7016, leglo 17. 5. Rejec Karl Simonič, Plače 138, 65 270 Ajdovščina. Daro, JRPki 7037 — Bora JRPki 7039, leglo 5. 5. Rejec Jože Sever, Bertoki 28, 66 000 Koper. Aso Obreški, JRPki 7044 — Ajka, JRPki 4490, leglo 18. 4. Rejec Karel Krapše, Pečke 43, 62 321 Makole. Arno, JRPki 5233 — Biba Dokležovska, JRPki 4793, leglo 14. 5. Rejec Leopold Vindiš, Dokležovje, 69 231 Beltinci.

Lovsko izrazoslovje

Divji petelin in lov nanj

Izraz veliki petelin uporabljamo, kadar govorimo tudi o petelinu ruševcu, ki ga za razliko od velikega petelina imenujemo tudi mali petelin in škarjevec. Pravo naravoslovno in lovsko strokovno ime za velikega petelina je divji petelin, za malega petelina pa ruševец. Oba petelina in jereb ter belka spadajo h gozdnim kuram. Divji petelin je torej ena izmed vrst gozdnih kurjadi, ne pa kuretina, kar je meso kur, kakor je meso teletina, jagnjetina itd. Samica divjega petelina je divja kokoš, samica ruševca pa ruševka. Divji petelin je širši pojem, ki pomeni to divjad obeh spolov. Pri navajanju staleža te divjadi bi morali torej to upoštevati, oz. ločiti peteline in kokoši.

Tudi gozdne kure se rade kopajo v pesku, suhi prsti — se prepele (prepeliti se). Resice divjega petelina so pokrneta, zarožena peresa na prstih. Rdeča koža nad očmi je roža. Na zgibu peruti ima petelin belo liso — okence. Šopek daljših peres na grlu je — brada. Mladiči gozdnih in poljskih kur niso piščanci, ampak kebčki. Dokler so mladiči divjega petelina porasli s puhom, pa tudi še kasneje s prvim rjavkastim perjem — so kebčki. To prvo perje kmalu izpade in ga nadomesti drugo perje, podobno perju odraslih divjih kokoši. Tedaj se že po velikosti petelinčki ločijo od jarčic. Jarčice ali kokoske bistveno več ne spreminjajo barve perja, pač pa petelinčki. Parjenje divjega peteli-

na je rastitev, prav tako je rastitev čas njegovega parjenja. Divji petelin se rasti (rastiti se). Rastišče je prostor, kjer petelin poje in kopča (kopčati) kokoši. S pojmom pravo rastišče poimenujemo prostor, kjer kopča kokoši in poje na tleh. Ko zvečer petelin vpa- de, to je prileti v vej- je drevesa, kjer pre- spi, pravimo, da prileti oz. gre na gred ali v gred ali v gredi. Dolga petelinova repna peresa so pahljača, repna peresa pod njimi so podrepek (enako tudi pri drugih pticah). Iztrebki divjega petelina so ukrivljeni valjčki, cigare.

Predpetje je še ne- popolno petje, kitice ne- dokončane, navadno v marcu. To petje ločimo od glavnega pet- ja, ko petelin poje zdr- žema, kitica sledi kitici. Glavnemu petju sledi ponehavajoče zapoz- nelo petje, ob kon- cu rasti- te, ali če se ko- koš zaradi uničenega gnezda rasti ponovno.

Zvečer v gredi ali zjutraj pred petjem petelin samo nekajkrat enozložno za- kleplje, poklep- lje, trkne (tak, tak), to je trkanje ali mlaskanje (mlaska- ti). Slednji izraz je upo- rabil Finžgar v črtici »Na petelina«.

Cela kitica ima štiri za- poredne dele: klepa- nje (dvozložni te- lep, ali te- lek), ki postaja vedno hitrejša, da preide v drobljenje in se konča z glavnim udarom ali udar- cem (pok, tlonk, klonk, plunk — kakor če poteg- neš zamašek iz stekle- nice), nato sledi bru- šenje (se sliši nekako kot brušenje kose ali cvrčanje mladih lasta-

vic). Namesto klepanje tudi tleskanje, na- mesto drobljenje tudi trljanje, namesto glavni udar ali udarec tudi pok, namesto brušenje tudi škripa- nje. To so torej sino- nimi za prve izraze; prvi izrazi imajo prednost. Finžgar več glavnih udar- cev imenuje poka- nje. Petelin torej kleplje (kle- pati) ali tleska (tleskati), drobi (drobiti) ali trlja (trljati) in brusi (brusiti) ali škriplje (škripati). Iz- raz trljanje je sicer po- doben nemškemu (Tril- ler, trillern — glas dro- biti, žvrgoleti), a zakaj ne bi mogel biti povsem naš domač onomatopo- etični izraz!

Med brušenjem petelin ne sliši. Uho mu za- krkne (Finžgar).

Divja kokoš ne poje, pač pa koka, kloka, kloče (kokati, koka- nje, klokati, klokanje, kločiti, kločenje).

Nekateri petelini pojo tudi jeseni, vendar do oploditve kokoši ne pri- de, to je gluha ra- stitev. Petelin med petjem odtrga (odtr- gati) — pomeni, da med klepanjem ali pred po- kom nenadno preneha s petjem.

Krehanje (krehati), značilen petelinji glas, nekakšno hropenje, ki ga je največkrat slišati, ka- dar gre petelin v gredi. Petelinar — to je lovec na peteline — pravi, da se petelin pači. Če petelin sluti nevar- nost kraka ali kro- ka (krakanje, krokanje). V jezi petelin pihajoče siga (sigati).

Lovec petelina zasli- ši — ugotovi, kje poje (sliši ga peti na določe- nem mestu). Lovec gre na petelina ali nad petelina. Lovec pe- telina naskakuje.

C. F.

Brest Škedenjski, JRPki 7064 — Aga, JRPki 5229, leglo 27. 4. Rejec Alojz Kajdič, Soboška 7, 69 240 Ljutomer.

Dingo Razdelniški, JRPki 5420 — Ada iz Dominega vrta, JRPki 6947, leglo 8. 5. Rejec Franci Strajnar, Glavarjeva 28, 61 000 Ljubljana.

Bodo (Bor), JRPki 4594 — Biba, JRPki 5095, leglo 9. 4. 1971. Rejec Tone Račič, Župeča vas 14, 68 263 Cerklje. Bil, JRPki 5083 — Rosa Letališka, JRPki 4485, leglo 28. 4. Rejec Mirko Konrad, Tržaška c. 75, 62 000 Maribor.

Arno, JRPki 5233 — Čela Ravenska, JRPki 3332, leglo 22. 3. Rejec Karel Klement, Dolič 119, 69 263 Kuzma.

Arno, JRPki 5233 — Ada Dragočovska, JRPki 4486, leglo 3. 5. Rejec Alojz Vido-
vič, Šentilska 52, 62 000 Maribor.

Nemški resasti ptičarji:

Aksel Barjanski, JRPri 2718 — Gunda v. d. Elemsburg, JRPri 2728, leglo 27. 4. Rejec Boštjan Olip, 64 248 Lesce 47.

Lovski terierji:

Don Pobreški, JRLT 3544 — Lunja (Astra), JRLT 5672, leglo 21. 5. Rejec Alojz Livk, Ribnik 2, 61 420 Trbovlje. Don Pobreški, JRLT 3544 — Diva Kovaška, JRLT 5558, leglo 12. 5. Rejec Maks Kolar, Kovača vas 7a, 62 310 Slov. Bistrica.

Poki Atovski, JRLT 3307 — Beba Martjanska, JRLT 5526, leglo 8. 5. Rejec Avguštin Zoltan, Krajna 34, 69 251 Tišina.

Boj, JRLT 3659 — Pika, JRLT 3260, leglo 6. 5. Rejec Belizar dr. Keršič, Levstikova 11, 61 000 Ljubljana. Eros Pobreški, JRLT 3175 — Bistra, JRLT 3099, leglo 6. 5. Rejec Albert Ogris, 62 380 Slovenj Gradec.

Car Ostriški, JRLT 5637 — Ida Travnogorska, JRLT 2839, leglo 10. 3. Rejec Ivan Kos, Žlebič 41, 61 310 Ribnica.

Car, JRLT 3426 — Astra, JRLT 5588, leglo 9. 5. Rejec Janez Grča, Jamska 3, 66 230 Postojna.

Riko Rodiški, JRLT 2338 — Ara, JRLT 5575, leglo 30. 4. Rejec Franc Pipan, Zbilje 32a, 61 215 Medvode.

Riko Rodiški, JRLT 2338 — Bibi, JRLT 3255, leglo 25. 5. Rejec Ignac Korbar, Grintavec 4, 61 000 Ljubljana. Car Ostriški, JRLT 5637 — H sta Travnogorska, JRLT 3265, leglo 14. 5. Rejec Vinko Mahne, 61 384 Grahovo 17.

Brak-jazbečarji:

Bas, JRBj 3125 — Blanka, JRBj 3087, leglo 10. 4. Rejec Štefan Zaplotnik, Pristava 47, 64 294 Križe.

Ego Meninski, JRBj 2036 — Cita, JRBj 2192, leglo 23. 5. Rejec Ferdo Omerza, Socka, 63 203 Strmec pri Vojniku. Čiko Dragarski, JRBj 2131 — Rina, JRBj 1612, leglo 6. 5. Rejec Albert Lorber, Mrzlava vas 24, 68 262 Krška vas.

Daso, JRBj 2184 — Ela Šmohorska, JRBj 2042, leglo 13. 5. Rejec Ivan Knez, Strmca, 63 270 Laško.

Brino, JRBj 3109 — Ajka Crnojska, JRBj 3144, leglo 10. 4. Rejec Franc Derenčin, Šercerjeva 1, 66 250 Ilirska Bistrica.

Cero, JRBj 3199 — Ola Vinarska, JRBj 3031, leglo 1. 5. Rejec Stane Uršič, Toma Brejca 20, 61 240 Kamnik.

Falk v. Schareneck, OeHZZB 4089 — Cina, JRBj 3196, leglo 28. 4. Rejec Janez Kralj, Cesta JLA 5, 64 290 Tržič.

Cigo, JRBj 2185 — Pika Vojniška, JRBj 2193, leglo 2. 5. Rejec Franc Križnik, 63 212 Vojnik 56.

Brin, JRBj 1473 — Cita, JRBj 3073, leglo 1. 5. Rejec Franc Repar, Poljska pot 19, 68 290 Sevnica.

Brin, JRBj 1473 — Jasna, JRBj 1584, leglo 11. 4. Rejec Maks Konečnik, Reška 25, 61 330 Kočevje.

Kdl. istrski goniči:

Emir, JRGki 7088 — Iška Belovodska, JRGki 7057, leglo 26. 5. Rejec Janko Kozmos, Žurkov dol 35, 68 290 Sevnica.

Egar Velikolaški, JRGki 6994 — Garda Travnogorska, JRGki 6930, leglo 26. 4.



Foto T. Purkar: Resasti istrijančki

Rejec Alojz Adamič, Logarje 1, 61 315 Vel. Lašče. Dirko, JRGki 6987 — Rina, JRGki 3985, leglo 24. 3. Rejec Franc Kordiš, Retje 76, 61 318 Loški potok.

Azor Dešna Puštalski, JRGki 7111 — Ara, JRGki 6923, leglo 18. 5. Rejec Ančka Udovič, Urec 115, 61 381 Rakek.

Čedo, JRGki 7263 — Bajka, JRGki 7270, leglo 13. 5. Rejec Ciril Kranjc, Dol. Vrhpolje 14, 68 310 Šentjernej. Goran, JRGki 7195 — Buja Ortneška, JRGki 4826, leglo 15. 5. Rejec Janez Lovšin, Lipovec 25, 61 331 Dolenja vas.

Čaro Ostriški, JRGki 6996 — Hara Travnogorska, JRGki 7091, leglo 15. 4. Rejec Vlado Nučič, Predole, 61 290 Grosuplje.

Lisko, JRGki 5818 — Bela, JRGki 5821, leglo 6. 5. Rejec Peter Rupnik, Zadlog 41, 65 274 Črni vrh.

Aro, JRGki 7103 — Ara, JRGki 7105, leglo 21. 4. Rejec Aleksander Smole, Gomila 7, 68 233 Mirna.

Cero, JRGki 7132 — Seka, JRGki 7239, leglo 22. 4. Rejec Viktor Bandež, Šentvid 127, 61 296 Šentvid pri Stični.

Posavski goniči:

Boj, JRGp 7948 — Taja, JRGp 10 061, leglo 1. 5. Rejec Edi Lapornik, Kuretno 20, 63 270 Laško.

Ari, JRGp 6305 — Bistra, JRGp 6312, leglo 23. 4. Rejec Anton Miklavc, 63 312 Prebold v Sav. dolini 78.

Tribarvni goniči:

Bodo, JRGtr 3380 — Biza, JRGtr 1963, leglo 5. 5. Rejec Franc Kovač, Gorenjska c. 19, 64 248 Lesce.

Novi sodniški pripravnik

za ocenjevanje zunanosti in dela vseh vrst ptičarjev Peter PEČNIK, Ljubljana, Pod hribom 64/B.

Kinološka zveza Slovenije

Vsem LZ, LD in ljubiteljem psov goničev!

Vabimo vas, da se v čim večjem številu včlanite v **KLUB ZA GONIČE**.

Klub za goniče bo svojim članom svetoval:

— plemenjaka, plemenjakinjo pri parjenju psov,
— pri nakupu in prodaji goničev.

Klub za goniče bo nudil:

— pomoč kinološkim referentom pri LZ in LD,
— vsa potrebna pojasnila glede goničev.

Letna članarina za LZ in LD 20 din, za druge 5 din.

Pismene prijave za članstvo in članarino pošljite na naslov: Klub za goniče — Franc Strel — Novi svet 6, 64220 Škofja Loka. Takoj po prejemu prijave oz. članarine vam pošljemo člansko izkaznico.

KLUB ZA GONIČE

Šaljive

Veverico so hoteli videti

Bivši upravitelj osnovne šole v Šentdanielu nad Prevaljem in v Framu Ludvik Grafenauer je bil v mlajših letih navdušen lovec in velik šaljivec.

Sredi vasi je stalo veliko drevo, Ludvik se je postavil predenj in nepremično gledal v krošnjo. Sosed ga vpraša, kaj je na drevesu. »Veverica,« mu odvrne Ludvik. Pristopi sosed in tudi on gleda v krošnjo, a veverice ne opazi. Ludvik pobere kamen, ga zažene med veje in pravi: »Glej, tamle je!« Prišli so še drugi vaščani in z očmi iskali veverico. Ker je nikakor niso opazili, je Ludvik vrgel še nekaj kamnov, da bi vaščani veverico le opazili. Ker s te strani veverice nikakor niso zagledali, gre Ludvik na drugo stran drevesa in vrže še nekaj kamnov v veje. Vse polno vaščanov je že okrog drevesa in vsi bi radi videli veverico. Mlado in staro, možje, ženske in otroci strmiijo v krošnjo, da jim pokajo vrtna vretenca. Ko je bila gruča dovolj velika, Ludvik skoči vstran in na šolskem pragu zakliče: »Veverica se je spremenila v prvi april, saj je danes prvi april!«

M. F.

Lovil jazbeca, ujel coprnico

V koruzi na njivah Starine je jazbec delal veliko škodo. Zajc se je odločil, da bo temu napravil konec. Neka večera se je podal po kolovozu navzdol iz vasi Žurge proti Čabranki in postal ob koruznih njivah. Pa sliši šelestenje in lomljenje. Zajc ni pomišljal. Dvignil je pihalnik, pomeril in ustrelil. A čuj, groza! »V koruzi je bila vsako suorto štima! Jaz pa beži navzgor v vas Žurge. A se v vasi nisem ustavil. Bežal sem vse više v planine. Tam sem na veliki steni čepel dolgo in poslušal. Smrtni kriki so se bili plegli. Polagoma in strahoma sem se priplazil v vas in šel spat. Toda spati nisem mogel, ker nisem vedel, kaj se je pripetilo. Slednje jutro sem vstal navsezgodaj. V vasi so že govorili, da je coprnica Gerka obstreljena. Vsi so ji privoščili, saj je napravila veliko zla. Vendar so se ji v obraz hlinili in jo pomilovali, ker so se bali zamere in zla pri družini in živini. Drhtel sem in drhtel, kdaj bodo prišli pome, oromanji (orožniki), pa jih ni bilo. Nihče ni vedel, da sem jaz ustrelil coprnico Gerko, ki si je prestreljeni nogi, polni šiber čez čas izlizala. Še bolj kot »oromanov« sem se bal Gerkinega maščevanja. Bog ji grehe oprost, ki jih ni imela malo! V njivi je kradla stročji fižol in koruzo, jaz sem pa mislil, da je jazbec.« Tako je Jurij Štanfelj-Zajc iz vasi Žurge

čez več desetletij odkril svoj lov na jazbeca, a ustrelil je žensko, ki so jo v vasi in daleč naokrog zaradi njene nabritosti in nagajivosti imeli za coprnico. Jurija Štanflja so med vojno Italijani internirali v taborišču na Rabu, kjer je l. 1942 umrl.

-t

Na lovskem izpitu

»Naštej nekaj divjih živali, ki jih lovski zakon uvršča med divjad!«

»Divja raca, divja mačka, divji zajec, divji petelin in — divji lovec!«

S. F.

Pomagal je ženi

»Maks, kako da si prodal tako odlično dresiranega psa?«

»Zato, ker je prinesel ženi vse nazaj, kar je vame zmetala.«

Špula

Obrana svinjska krača

Upehan od napornega lova sem se zadovoljno zleknil kraj starega štora. Toplo višinsko sonce me je kmalu omamilo, da sem si porinil klobuk na oči in malo zadremal. Ko se zbudim in si pretegnem otrple ude, opazim svoj nahrbtnik razvezan, prazen, pa polno raztrganega papirja okoli nje. Globoko začuden še enkrat pogledam in vidim, kako na ploščati skali nad

mano star gams obira svinjsko kračo iz mojega nahrbtnika.

Že sem zgrabil za puško, da bi ga upihnil, a glej kosmatega, puškine cevi mi je bil dvakrat zavozljal, medtem ko sem jaz spal. Presenečen sem strmel v močnega kozla in čakal, kaj se bo zgodilo.

Tedaj je gams oglodano svinjsko kost brezbrizno vrgel v gosto rušje, si iztaknil levi roglj z glave, z njim očistil zobe in si ga zopet nataknil na glavo ter se zgubil v bujnem zelenju. Seveda sem tisti dan ostal brez malice, a sem trdno sklenil, da na lovskih pohodih ne bom več zatisnil očesa.

Jože Meglič

Na sodišču

»Razen tega, da ste lovili srne, ste se ukvarjali tudi s podkupovanjem.«

»Kako to mislite, gospod sodnik?«

»Ko vas je našel pes lovskega čuvaja, ste mu ponujali klobaso...«

Špula

Modrovanje na »zadnjem pogonu«

»Kaj misliš, Viktor, se medved kot gospodar gozdov koga boji?«

»Seveda, Rafko, medvedke vendar!«

Špula

Pasji pogovor

Prek ulice v prvem nadstropju sta se pri odprtem oknu pogovarjala buldog in nemška kratkodlaka ptičarka:

Buldog: »Krasno vreme je danes, pojdiva malo na sprehod.«

Psička: »Ne morem, ker sem zaklenjena.«

Buldog: »Jaz tudi, pa skočiva skozi okno.«

Psička: »Si nor, da bi potem imela gobec kakor ti!«

A. M.





MARLES MARIBOR
lesna in pohištvena industrija

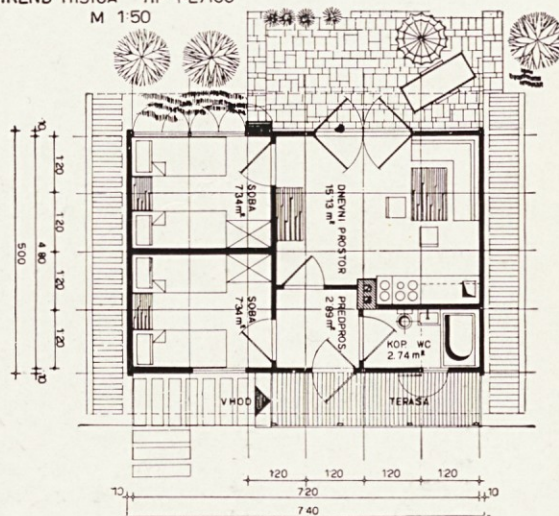


marles hiša — vaše zadovoljstvo

Prepričate se lahko, da vam nobena »zverina« ne bo mogla do živega, če se boste v vaših loviščih za-tekli v hišico, ki vam jo bo po vaših željah izdelal

marles - maribor

VIKEND HIŠICA TIP PL/100
M 1:50



vaša kuhinja — marles kuhinja



Izkoristite tudi izredno priložnost in si hišico opremiti z našim pohištvom

Nudimo vam:

- sodobne kuhinje
- jedilne koticke
- drobno pohištvo

Zahtevajte naše ponudbe!





Foto V. Dariš: V dolini češnje cveto, v gori petelini pojo...

Projektiramo in izdelujemo elektriške regulacijske naprave

*Laboratorij za regulacijsko tehniko
Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani*

Tržaška cesta 25 — telefon 61-342